KAIKKIEN MAIDEN PROLETAARIT, YHTYKÄÄ!

Финская газета „Пунайнен Карьяла"

PUNAINEN KARJALA

NKP(b):n Karjalan AK:n, KASSR:n TpKK:n ja KALN:n lehti — 17:s vuosikerta * Jokapäiväinen sanomalehti — Hinta 10 kop. 1/1 vk. 30:—, 1/2 vk. 15:—, 1/4 vk. 7:50

N:o 43 V. 1937 — Kuusipäivän 4:s päivä — Maanantaina helmikuun 22 p:nä

Kansan suru

Hän oli kansan uskollinen poika ja ystävä, proletaarisen revolutsion kristallinpuhtaan rehellinen, leppymätön ja jalo ritari. Häntä nimitettiin ankarasti ja hellästi — Sergo. Suuri, elämäntäyteläinen ihminen, hän paloi työssä, hän antoi sydämensä kansan hyväksi. Felix Dzherzhinskin tapaan hän voi itsestään sanoa puolueelleen, työväenluokalleen: Minä en koskaan säälinyt itseäni. Siksi te kaikki rakastatte minua, sillä te luotitte minuun. Minä en milloinkaan vilpistellyt, minä annoin koko elämäni puolueelle...

Kuluvat vuodet, kuluvat vuosisadat, mutta ikuisella sammumattomalla valolla tulee palamaan Sergo Ordzhonikidzen esikuva jälkipolvien sydämissä. Koko hänen kirkas ja erinomainen elämänsä oli täynnä sankarillista urhoutta. Puolueen uskollisena poikana hän, niinkuin hänen luokkaveljensäkin, niinkuin parhaimmat bolsheviikit, ei osannut vihata puolinaisesti tai rakastaa puolinaisesti. Koko kommunistisen kiihkonsa ja tulisen intonsa, koko sielunsa hän antoi kansan asialle. Hänellä ei ollut muuta elämää kuin elämä sosialismin suurelle asialle. Aina, kaikkialla ja joka paikassa hän oli etumaisella tulilinjalla. Elää ja taistella, taistella ja elää!

Kuolema keskeytti sankarillisen elämän, joka oli ihana kuin laulu. Ordzhonikidzen tulinen sydän lakkasi sykkimästä. Liittojen talon Pylvässalissa makaa Sergon kuollut ruumis. Suuri on kansan suru... Murheellisena kaikuvat surumarssin säveleet. Vaihtuvat kunniavartiostot.

Häntä, harvinaisen kaunissieluista ihmistä ajattelevat nyt miljoonat ihmiset, joille hän oli ystävä, johtaja, opettaja ja toveri. Sekä Donbassin hiilenkaivaja Aleksei Stahanov, jonka moukarin ensilyönneistä Sergo kuuli sosialismin sinfonian, ja Mariupolin teräsvaluri Makar Mazai, jonka mainion urotyön Sergo kohotti heti näkyviin, ja taiteilijat, joita hän innosti ehtymättömällä luovalla alotteellisuudellaan ja tieteen ja tekniikan ihmiset, joita hän väsymättä opetti aina rohkeuteen, aina kulkemaan eteenpäin, sekä vanha älykäs kansanrunoilija Suleiman Stalskij, joka loi mahtavan, kuin vuorivirta, laulun Sergo Ordzhonikidzen elämän kulusta:

— Hän syntyi iloks' meille,
mut' murheeksi mustille
pyöveleille.
Hän syntyi myrskyä ja
ukkossäätä varten...

Pylvässalissa on hiljaista... Juhlallisesti ja surullisesti kaikuu Chopinin surumarssi. Äänettöminä, murheen valtaamina liikkuvat työn ihmiset kuolleen bolsheviikin ohi, joka on puettu, niinkuin eläessäänkin, puolisotilastakkiin. Valkoisena hohtaa Sergon korkea ja avoin otsa ja kummalta, ihmeteltävän kummalta tuntuu, että tuo bolsheviikin jalo suu ei enään milloinkaan aukea...

Vasta äskettäin, vajaa kaksi kuukautta sitten, toveri Sergo, vilkas, tulinen Sergo, seisoi tribunalla ja tässä samassa Pylvässalissa kaikui hänen kiihkeä, uskoa ja reippautta täynnään oleva ääni. Hänen sytyttävää, kiehtovaa ja voimakasta puhettaan kuuntelivat stahanovilaiset, ihmiset, joita hän nimitti sovettijättiläisiksi. Sergo puhui sosialismin puolesta käytävistä taisteluista, joita käy työväenluokkamme. Niinkuin suuri taiteilija, hän maalasi kaunein värein elämämme kiehtovia perspektiivejä.

Synnyinmaamme ääresta toiseen kantautuu maine Sergosta. **Mitä uskollisimpana, luotetuimpana ja toimeliaimpana revolutsioneerina** — sellaisena piti häntä nerokas Lenin. Ja sellaisena — mitä uskollisimpana, varmimpana bolsheviikkina, kansan ystävänä, joka paloi pyhää vihaa revolutsion vihollisia vastaan, hän oli elämänsä loppuun asti.

Poistui luotamme stalinilainen kasvatti. Hänen esikuvansa tulee elämään vuosisatoja. Surun jättiläiskaiku yhä laajenee. Murhe on vallannut sosialismin maan. Kaukaisilla Aldanskin kaivannoilla, Donbassin kaivoksissa, "Magnitkan" ja Kuznetskin sulattimoilla, kaikkialla ja jokapaikassa suurella surulla, syvällä murheella työtätekevät muistelevat kommunismin puolesta väsymätöntä taistelijaa — toveri Sergoa.

Maanalaisuuden taistelujen ja kieltäymysten vuosien läpi, kansalaissodan vuosien läpi, useasti katsoen kuolemaa kasvoihin, stalinilaisten viisivuotisten vuosien läpi, perustaen raskaan teollisuuden ja kasvattaen kaadereita, hän kulki korkealle kohotetuin päin, puolustaen bolshevismin tahratonta lippua. Olka olassa Stalinin kanssa, jota hän rakasti mainiolla, hellällä, bolshevistisella rakkaudella, Sergo torjui vihollisten, trotskilaisten heittiöiden hyökkäilyt ja yhdessä kansan kanssa kohosi kommunismin loistaville kukkuloille.

Hän rakasti työväenluokkaa bolsheviikin syvällä ja puhtaalla rakkaudella. Hän luotti sen voimiin, sen rakentaviin ja luoviin kykyihin. Minkälaisella ylpeydellä kansan puolesta, työväenluokan puolesta hän sanoikaan stahanovilaisista, että ainoastaan sosialismin maassa voi olla tällaisia ihmisiä! Tämä tapahtui stahanovilaisten yleisliittolaisessa neuvottelussa. Sergon avoimet ja miehuulliset kasvot loistivat onnea nähdessään ihmisiä, jotka kumosivat vanhat normit ja asettivat Lokakuun revolutsion uudet normit, Leninin-Stalinin normit.

Verta vuotaa sydän ajatellessa, että Sergoa, kallista Sergoa ei ole keskuudessamme. Sosialismin maan nuorukaiselle, joka astuu elämään, me sanomme empimättä: ota esikuvaksesi toveri Sergo Ordzhonikidze, — bolsheviikki, joka antoi koko elämänsä, loppuun asti, viime hengenvetoon asti työväenluokan asialle.

Ei mikään, ei missään eikä milloinkaan voi pysäyttää sosialismin voittoisaa riemukulkua. Kallis Sergo! Synnyinmaa, sinun ihana kotimaasi, Sovettiliiton kaikki kansat surevat sinun ennenaikaista kuolemaasi ja sinun ruumisarkkusi ääressä laskevat alas taistelulippunsa. Taisteluissa rakennetussa sosialismissa on myös sinun energiasi, sinun intosi ja sinun elämäsi. Sinä taistelit onnellisen elämämme puolesta, sinä unelmoit uusista tulevista taisteluista ja voitoista. Kallis Sergo, mainehikas ja rakas toveri! Sinä tulet aina olemaan kanssamme ja meidän keskuudessa. Kommunismin loistavilta kukkuloilta me luomme katseemme kuljettuun taipaleeseen ja väsymättä tulemme muistamaan, uskollista ystäväämme ja toveriamme, sinua, joka olet antanut mainion elämäsi puolueelle, työväenluokalle, revolutsiolle...

("Pravda" 20/II—37)

Sergon muistolle

**Kuinka?
Näänkö surulipun liehuvan?
Miksi synkkä ilme peittää kasvoja?
Eilen näinhän riemun kiehuvan!
Katselenko unikuvia?**

**Ei! Ei oo se unikuva sumuinen —
Tiedon kuolemasta kuulla saan...
Tuli sanoma niin suruinen:
Sergo kaatui vahtipaikallaan...**

**Sergo...
Emme kuule sanojasi enää.
Luomes sulkeutuivat ikiunehen.
Mutta meihin luota — rauhassa
sa lepää:
Viemme lipun kukkuloille mainehen.**

**Emme tottuneet me itkemähän,
Mutta kuuma kyynel posken peittää
saa
Nyt, kun poiss' on hän, ken työhön
sitkeähän
Neuvoi silloinkin, kun murhe lannistaa.**

OLIVER HAATAJA.

KUVASSA: toveri G. K. ORDZHONIKIDZE arkussa (Liittojen talon Pylvässalissa). (Sojuzfoto)

Syvän surun vallassa saattoi eilen koko suuren maamme työtätekevät rakkaan johtajansa, tulisen ja pelottoman leniniläis-stalinilaisen bolsheviikin, NKP(b):n KK:n Politbyron jäsenen, Raskaan teollisuuden komandarmin — GRIGORIJ KONSTANTINOVITSH ORDZHONIKIDZEN viimeiseen lepoon.

Moskovan Punaisella torilla kello 15 pidetyn monisatatuhantisen surumiitingin jälkeen, jossa puhuivat toverit VOROSHILOV, MOLOTOV ym., GRIGORIJ KONSTANTINOVITSH ORDZHONIKIDZEN tuhkauurna muurattiin Kremlin muuriin Leninin Mausoleumin taakse.

Yksityiskohtainen selostus hautaustilaisuudesta julaistaan lehtemme seuraavassa numerossa.

Petroskoin työtätekevien, Sergo Ordzhonikidzen muistolle omistetun surumiitingin päätöslauselma

Kallis toveri STALIN

Tänään maamme, kaikki suuren synnyinmaamme työtätekevät jättävät jäähyväiset tulisesti rakastamalleen **Sergo Ordzhonikidzelle**, jonka nimi tulee kirkkaana loistamaan meidän jokaisen sydämessä, koko rehellisen ja progressiivisen ihmiskunnan sydämessä.

Vaikea on uskoa, että kanssamme ei ole tuota hehkuvaa revolutsioneeri-bolsheviikkia, uskollista taistelijaa **Leninin-Stalinin** puolueen asian puolesta, Raskaan teollisuutemme erinomaista komandarmia, stahanovilaisen liikkeen organisaattoria, suuren **Stalinimme** ystävää ja asekumppania.

Me, Petroskoin työtätekevät, kokoontuneina miitinkiin kunnioittamaan rakastetun **Sergomme** muistoa, suremme syvästi raskasta menetystä. Ei löydy sanoja ilmaistaksemme koko tämän kivun, niin suuri se on, niin kokonaan se täyttää sydämemme.

Toveri Ordzhonikidzea ei ole kanssamme. Mutta me, Karjalan työtätekevät, tunnemme joka päivä itsessämme hänen kättensä teot, hänen sydämensä liekin. Jokaisessa uudessa autossa, jokaisessa traktorissa ja metsässä työskentelevissä terrikoissa me näemme Kansankomissaarimme mahdin ja energian; jokaisessa sosialistisia peltojamme muokkaavassa maatalouskoneessa me tunnemme **Sergon** varman käden; jokaisessa sahamme agregaatissa sykkii toveri **Ordzhonikidzen** energia, jokaisessa mekanismissa, joista rikas on meidän Valkean-Itämeren kanava, palaa **Sergon** lannistamattoman kiihkeä voima.

Muisto toveri **Ordzhonikidzesta** tulee vuosisatoja loistamaan sammumattomana valona, hänen säihkyvät piirteensä tulevat aina olemaan jälkeläistemme silmien edessä intomielisen ja sankarillisen bolsheviikin piirteinä, bolsheviikin, joka koko verrattoman elämänsä antoi kansan onnen edestä.

Me säilytämme Sergon nimen sydämessämme. Hänen tekonsa ja ajatuksensa siirrämme lippuna sovettikansalaisten tulevalle sukupolvelle.

Tänään toveri **Sergon** arkun ääressä me teemme valan, että **Leninin-Stalinin** Suuren puolueen johdolla, jonka uskollinen poika **Sergo** oli, rakastetun johtajamme toveri **Stalinin** johdolla, jonka asekumppani **Sergo** oli, että yhä voimakkaammin, yhä lujemmin tulemme taistelemaan kommunismin täydellisen voiton puolesta.

Me vannomme vihaavamme vihollista samoin, kuin vihasi sitä hän, joka päivä kohottaen valppauttamme, vahvistaen lujuutta ja leppymättömyyttä.

Me vannomme taistelevamme proletaarisen asiamme puolesta samoin kuin taisteli **Sergomme**. Ja parhaimpana muistomerkkinä toveri **Ordzhonikidzen** kalliille haudalle tulee taisteluissa rakennettu kommunismi.

Stalinin johdolla viemme asiasi, kommunismin asian lopulliseen voittoon

Yleiskaupunkilainen surumiitinki Petroskoissa

Sankoin rivein tulvivat Petroskoin tuotanto- ym. laitosten työtätekevät kaduille, suunnaten kulkunsa Vapauden torille Kirovin patsaan luo. Heitä, yhdessä koko suuren Sovettimaan kansa, painaa raskas suru. Maa on menettänyt yhden kallisarvoisimmista pojistaan.

Kaupunkikomitean sihteeri tov. **Hirvonen** avaa surukokouksen. Soivat syvän surun säveleet, ilmaisten torin täyteisen, vakavailmeisten työtätekevien sydämen tunteita. Ensimmäinen puheenvuoro annetaan NKP(b):n Aluekomitean sihteerille tov. **Nikolskille.**

Toveri NIKOLSKIN puheesta

Toverit! Tänään koko sosialismin maa hautaa yhden uskollisimmista Leninin oppilaista, toveri Stalinin läheisimmän työtoverin, Raskaan teollisuuden kansankomissaarin toveri **Sergo Ordzhonikidzen.**

Tov. Ordzhonikidzen menetys koskee kipeästi, ei ainoastaan Sovettimaata, vaan koko maailman proletariaattia ja työtätekeviä. Hän oli ihminen, jonka kuva jää työtätekevien mieliin ainiaaksi.

Nuoresta saakka kantoi hän korkealla Leninin-Stalinin lippua, saattaen sen riemuisaan sosialismiin saakka. Tsaarin vankiluolat ja karkoituspaikat eivät häntä lannistaneet, ne takoivat hänestä entistä tulisemman, sitkeämmän ja lujemman taistelijan kommunismin puolesta.

Hän taisteli välittömästi Leninin ja Stalinin johdolla. Puolueelle ja Sovettivallalle vaikeina aikoina taisteli hän leppymättömästi kaikenlaisia opportunisteja vastaan, oikean puoluelinjan puolesta.

Hän valmisti Pragin konferenssin ja osoitti siinä loistavat organisatooriset kykynsä. Helmikuun revolutsion aikana ymmärsi hän heti, että on kypsymässä proletaarinen revolutsio ja opetti joukkoja sen varalta ja työskenteli sen valmistamiseksi.

Sovettimaa tuntee hänet Ukrainan ja Kaukaasian vapauttajana valkobandiiteista. Parhaiten luonnehti hänet toveri Stalin Azerbaidzhanin delegatsion vastaanotossa Kremlissä tammikuun 21 päivänä v. 1936. Siellä toveri Stalin tervehti hänen ilmaantumistaan tribuunalle seuraavin sanoin:

"Tervehdys Azerbaidzhanin vapauttajalle! Hän ensimmäisenä tuli Azerbaidzhaniin!"

Keskuskontrollikomissin puheenjohtajana ja Työläis-Talonpoikais-Tarkastuksen kansankomissaarina hän teki suurta työtä. Tulisesti hän taisteli trotskilais-zinovjevilaisen blokin paljastamiseksi. Hän taisteli tulisesti puolueen linjan puolesta luopureita ja pettureita vastaan.

Työskennellessään raskaan teollisuuden johdossa osoitti hän omaavansa loistavia talousmiehen kykyjä. Hänen ansiostaan työskentelee suuren Sovettimaamme sosialistisilla pelloilla tuhansia traktoreja, rautatiellä ensiluokkaisia vetureita. Alkaen pohjoisesta napapiiristä aina kaukaisimpaan itään saakka on hänen johdollaan noussut mahtavia sähköasemia. Kaiken tämän me olemme saaneet koskaan unohtumattoman Raskaan teollisuuden komandarmin Grigorij Konstantinovitsh Ordzhonikidzen ansiosta.

Hänen johdollaan on Punainen armeijamme saanut sellaisen tekniikan, jota ei ole minkään muun maan armeijalla. Hänen johdollaan kehittyi Sovettimaamme maailman mahtavimmaksi teollisuusmaaksi. Tämä rautainen bolsheviikki, kristallin kirkas puolueihminen, kasvatti ja opetti mitä syvimmällä huolenpidolla erinomaiset kaaderit teollisuudellemme ja maataloudellemme.

Trotskilais-zinovjevilaiset ja oikeistoluopurit sekä muut vastavallankumoukselliset puolueen viholliset näkivät hänessä aina Leninin-Stalinin puolueen uskollisen pojan ja siksi he häntä vihasivat.

Tänään laskeutuvat tehtaittemme ja työlaitostemme surulipput. Tänään miljoonat kumartavat päänsä sille, joka niin täydellisesti antoi elämänsä kommunismin rakentamiselle, joka niin hyvin osasi johtaa työtätekeviä voitosta voittoon.

Tänään koko suuren Sovettimaan kansa lausuu hänelle: Lepää rauhassa kallis, unohtumaton toveri Sergo. Me vannomme jatkavamme työtäsi sinun tavallasi, joka johtaa sosialismin maan ihmiset entistä iloisempaan, onnellisempaan elämään.

Sinun asiasi, kommunismin asia on lujissa käsissä. Kansojen suuren johtajan toveri Stalinin johdolla me tulemme viemään sen lopulliseen voittoon koko maailmassa.

Tov. HOZININ puheesta

Koko valtava maamme suree kalliin poikansa, erinomaisen ihmisen tov. Grigorij Konstantinovitsh **Ordzhonikidzen** ennenaikaista kuolemaa.

Hän oli Punaisen armeijamme paras ystävä. Hän opetti meitä miten on vastustajaa vihattava. Ei ainoastaan kansalaissodan, vaan myöskin taloudellisella ja poliittisella rintamalla hän taisteli kaikenlaisia vihollisia vastaan ja löi heidät.

Mihin työhön hänet asetettiinkin, suoriutui hän loistavasti kaikesta. Maamme sai mahtavan teollisuuden. Punainen Armeija maailman parhaan tykistön ym. tekniikan. Kaiken tämän me saimme siksi, että siihen työhön asetettiin meidän unohtumaton Sergomme.

Tov. GUDKOVIN puheesta

Hänen ansiostaan maamme muodostui kauniiksi ja rikkaaksi. Siksi säilyy hänen muistonsa aina mielissämme. Hän osasi lyödä vihollista. Hänen initsiatiivistaan tuli Punaisesta armeijastamme maailman mahtavin armeija.

Hän oli Leninin yksi parhain oppilas, tov. Stalinin läheisin työtoveri ja siksi, tiivistyen yhä lujemmin puolueen ympärille, kunnioitamme parhaiten hänen muistoaan.

Tov. MARINUSHKININ puheesta

Hän oli ihminen, jollaiseksi, jonka esimerkin mukaan meidän on kasvatettava sovettinuorisoa, sovettilapsia. Meidän on opetettava heitä työskentelemään Sergon tavalla ja ennenkaikkea meidän on opetettava nouseva sukupolvemme hänen tavallaan, vihaamaan kansan vihollisia.

Hänen haudallaan me vannomme, että tulemme aina olemaan uskollisia hänen puolueelleen ja kun tarvitaan, millä minutilla tahansa lähtemään avuksi Punaiselle armeijallemme, iskemään viholliset.

Me vannomme, että me tulemme toveri Stalinin johdolla kasvattamaan mallikelpoisia kaadereita sosialistiselle teollisuudellemme ja maataloudellemme. Tulemme kasvattamaan uusia kommunismin rakentajia.

Me vannomme, että Sergon nimi tulee olemaan lippuna tiellämme.

Tov. Marinushkinin puheen päätyttyä luki tov. Grishkin päätöslauselman. Miitinki ilmoitettiin päättyneeksi. Paljastuivat päät kalliin vainajan muistolle, soittokunnan soittaessa hänen elämänsä hymnin — Internatsionalen.

Toveri TSHIZHIKOVIN puheesta

Kaupungin tuotantolaitosten työläisten ja ennenkaikkea Onegan tehtaan puolesta minä haluan tuoda julki sen syvän surun mikä niin kipeästi on kohdannut meitä menettäessämme loistavan johtajamme, Raskaan teollisuuden kansankomissaarin tov. **Grigorij Konstantinovitsh Ordzhonikidzen.**

Tämä ei ole menetys vain puolueelle ja hallitukselle, vaan koko Sovettimaalle ja maailman työtätekeville. Me muistamme hänen työnsä puolueen ollessa maanalaisuudessa, kansalaissodan rintamilla ja senjälkeen sosialistisessa rakennustyössä, miten hänen jokainen askeleensa oli suunnattu työtätekevien uuden yhteiskunnan hyväksi. Me tulemme aina muistamaan häntä esimerkkinä siitä miten on työskenneltävä.

Hänen esimerkkiään seuraten me tulemme yhä tiiviimmin seisomaan puolueen ja toveri **Stalinin** ympärillä. Tulemme täyttämään tuotantoplaanimme ylittäen, siten jouduttaen kommunismin rakentamista, jonka puolesta hän antoi elämänsä.

Karjalan delegatsio toveri Ordzhonikidzen hautajaisiin

Helmikuun 19 päivänä matkusti Moskovaan toveri Ordzhonikidzen hautajaisiin Karjalan tasavallan delegatsio.

Delegatsioon kuuluu Karjalan TpKK:n organisatsio-osaston johtaja, toveri STEPANOV, Puoluekollegion puheenjohtaja, toveri MIHAILOV, runoilija JALMARI VIRTANEN, Onegan tehtaan stahanovilaiset t.t. ARIFMETIKOV ja MOKEJEVA, Suksitehtaan stahanovilainen toveri NURMINEN, Kiilleliuskatehtaan stahanovilainen, toveri IVANOVA, Puutosin KTA:n traktoristi toveri TSHERNITSINA, Aunuksen KTA:n traktoristi toveri GAVRILOV ja muita. (Karel-TASS).

G. K. ORDZHONIKIDZE

Revolutsion taisteluvoimien organisaattori

Kuvaamattoman raskas menetys on kohdannut bolshevistista puoluettamme, synnyinmaatamme ja sen aseellista linnaketta — Työläis-Talonpoikaista Punaista Armeijaa.

On lakannut sykkimästä kristallin puhtaan revolutsioneerin, suuriälyisen, rautaisen tahdon ja väsymättömän energian omaavan ihmisen sydän, revolutsion taisteluvoimien organisaattorin, kansalaissodan sankarin, sosialismin puolesta tulisen ja pelottoman taistelijan — Grigorij Konstantinovitsh Ordzhonikidzen sydän.

Tehtaissa, kaivoksissa ja kaivannoilla, kolhooseissa ja sovhooseissa, kaikkialla tämä suruviesti on synnyttänyt yleiskansallisen murheen. Mitä suurinta kipua kalliin Sergo Ordzhonikidzensa, kyvykkään organisaattorinsa, uljaan taistelijan ja ystävän äkillisen menettämisen johdosta tuntee Työläis-Talonpoikainen Punainen Armeija.

Koko todellisen bolshevikin elämäntiensä toveri Ordzhonikidze kulki Leninin-Stalinin lipun alla. Barrikaadeilla, vankiloissa, kaukaisilla karkoituspaikoilla hän oli aina bolshevistisen puolueen uskollinen poika.

Maanalaisuuden raskaissa olosuhteissa tov. Ordzhonikidze Leninin ja Stalinin rinnalla ja heidän johdollaan rakensi, lujitti bolshevistista puoluetta, takoi proletariaatin voittoa kapitalismista, taistellen leppymättömästi leninismin kaikkia ja kaikenlaisia vihollisia vastaan.

Kansalaissodan vuosina puolue uskoi tov. Ordzhonikidzelle kaikkein vastuunalaisimmat kohdat kansalaissodan rintamilla. Syksyllä 1917 hän osallistuu Krasnovin—Kerenskin joukkioiden hyökkäyksen torjumiseen Pietarin edustalla.

Tammikuussa 1918 toveri Sergo on Ukrainassa keskushallituksen erikoiskomissaarina. Kuvaamattoman vaikeissa olosuhteissa hän suorittaa valtavaa työtä: järjestää sovettivallan, tulisella sanalla ja sitkeällä työllä edistää Ukrainan puolustusta saksalaisilta interventeilta, saattaa kuntoon rautatietransportin, järjestää viljan kuljetuksen proletaarisiin keskuksiin ja kalleuksien kuljetuksen, aivan kirjaimellisesti riistäen ne saksalaisten ryövärien käsistä.

Huhtikuussa 1918 tov. Sergo Ordzhonikidze nimitetään erikoiskomissaariksi etelä-Venäjälle, joka siihen aikaan oli luokka- ja kansallisten ristiriitojen kiehuva kattila. Oli koottava, yhdistettävä bolshevistiset voimat, järjestettävä työläis- ja talonpoikaisjoukot, valittava uskolliset ja luotetut komentajat, muodostettava, uudestiluotava puna-armeijalaisjoukko-osastoja, rakennettava ja lujitettava sovettivaltaa. Nämä ja monet muut tehtävät tov. Ordzhonikidze ratkaisi mitä suurimmalla menestyksellä.

Vuonna 1918 uhkasi sovettivaltaa Pohjois-Kaukaasiassa Denikin. Tov. Ordzhonikidzen tehtäväksi annettiin järjestää Terskin alueen puolustuskomitea ja asettua sen johtoon. Yksityisistä hajanaisista, jatkuvasti taistelevista joukko-osastoista hän muodostaa säännöllisen yhdennentoista Punaisen Armeijan. Mutta taistelu ei ollut tasavoimainen. Ollen eroitettuja keskuksesta yhdennentoista armeijan joukko-osastot jäivät ilman taisteluvälineitä. Pilkkukuume ja muut tarttuvat taudit niittivät tuhansia taistelijoita. Ankarana talvena 1918—19 oli autioiden arojen kautta peräännyttävä Astrakaniin. Näinä raskaina päivinä bolsheviikki Sergo Ordzhonikidzen rautainen tahto ei murtunut. Joukkojen todellisen taistelujohtajan tavalla hän kykeni säilyttämään taistelijoiden ja komentajien peruskaaderit, jotka myöhemmin muodostivat uusien sotajoukkojen perusjoukon, sotajoukkojen, jotka taistelivat mainehikkaasti Pohjois-Kaukaasian vapauttamiseksi valkokaartilaisten sotajoukoista.

Kesällä 1919 tov. Ordzhonikidze on läntisellä rintamalla. Täällä toveri Stalin antaa hänen tehtäväkseen kuudennentoista armeijan poliittisen johtamisen, joka suojeli Sovetti-Valkovenäjää valko-puolalaisten sotajoukkojen hyökkäyksiltä. Tällä rintamalla toveri Ordzhonikidze lyhyen ajan sisällä saavuttaa suuria voittoja. Kuudestoista armeija hänen henkilökohtaisella johdollaan pysähdyttää vihollisen etenemisen, vapauttaa puolalaisista interventeista Borisovin kaupungin.

Syksyllä 1919, jolloin eteläisellä rintamalla ratkaistiin revolutsion kohtaloa, toveri Ordzhonikidze siirtyy tämän rintaman yhdelle vastuunalaisimmalle osalle — neljänteentoista armeijaan. Tämän armeijan revolutsioonisen sotilassovetin jäsenenä toveri Ordzhonikidze johtaa Orlovsko-Kromskin taistelussa iskuryhmän toimintaa, joka murskasi valkoisten vapaaehtoisten korpuksen, pannen tällä alulle denikiniläisyyden likvidoimisen. Näinä unohtumattomina päivinä toveri Sergo työskentelee erikoisen voimaperäisesti. Hän ilmestyy kaikkein vastuunalaisimmille taistelupaikoille, innostaa taistelijoita, osallistuu yhdessä heidän kanssaan hyökkäykseen ja samanaikaisesti lujittaa selkäpuolta, järjestää vapautetuissa rajoneissa uudelleen sovettivallan, saattaa kuntoon sodan hajoittamien kaupunkien ja kylien elämän.

Sergon nimeen yhdistyy toveri Stalinin nerokkaan strategisen plaanin toteuttaminen — murskaava isku vapaaehtoiselle armeijalle Donin kautta, Donbassin ja Ukrainan koko vasemman puoleisen rannikon vapauttaminen.

Vuoden 1920 alusta alkaen toveri Ordzhonikidze on Kaukaasian rintaman Revolutsioonisen Sotilassovetin puheenjohtaja. Hänen direktiiviensä mukaan ja hänen johdollaan Kaukaasian rintaman sotajoukot yhdessä Bakun proletariaatin kanssa kukistavat mussavatistien vallan.

Sergo Ordzhonikidzen nimen, Azerbaidzhanin ja sittemmin Armenian ja Gruzian vapauttajana rakkaudella mainitsevat työtätekevät Pohjois-Kaukaasian ja Taka-Kaukaasian kaikissa kaupungeissa, tehtaissa, nafta-alueilla, auleissa, kylissä ja kolhooseissa.

Kansalaissodan päätyttyä tov. Ordzhonikidze useita vuosia monikansallisen Taka-Kaukaasian hyvin vaikeissa olosuhteissa käytännössä toteutti leniniläis-stalinilaista kansallisuuspolitiikkaa, lujittaen kansojen veljellistä yhteistyöskentelyä, säälittä lyöden natsionalistiset vastavallankumoukselliset ainekset.

Sosialistisen rakennustyön rauhallisina vuosina Grigorij Konstantinovitsh Sosialististen Sovettitasavaltojen Liiton Revolutsioonisen Sotilassovetin jäsenenä uhrasi paljon työtä ja kiehtovaa energiaa sosialistisen isänmaan Työläis-Talonpoikaisen Punaisen Armeijan lujittamiseen ja aseellisten voimien rakentamiseen. Toveri Ordzhonikidzen nimeen eroittamattomasti yhdistyy Työläis-Talonpoikaisen Punaisen Armeijan koko teknillinen uudesti aseistaminen. Kun toveri Stalinin alotteesta ja johdolla alkoi valtava työ sosialistisen isänmaan puolustuskuntoisuuden voimistutamiseksi, toveri Ordzhonikidzen harteille sosialistisen industrian johtajana ja organisaattorina lankesi vastuunalainen tehtävä — aseistaa Punainen Armeija nykyaikaisella taisteluteknikalla, antaa aseellisille voimillemme kaiken sen, millä voittaneen sosialismin armeijan tulee olla aseistettuna. Tämänkin erikoisen vaikean ja monimutkaisen tehtävän Grigorij Konstantinovitsh ratkaisi mainiosti. Joukkojen kyvykkäänä organisaattorina, niiden johtajana ja palavana tribuunina, erinomaisena, herkkänä, huomaavaisena, aina läheisenä taistelutoverina ja ystävänä — tällaisena Sergo Ordzhonikidzemme tulee aina säilymään muistissamme. Mitä syvimmän rakkauden tunteella häntä tulevat muistelemaan Punaisen Armeijan taistelijat, komentajat, poliittiset työntekijät, insinöörit ja teknikot. Muististamme ei tule koskaan häipymään hänen väsymättömän bolsheviikin, tulisen revolutsioneerin, ankaran taistelijan ja samaan aikaan kaikkein läheisimmän ja rakkaimman toverin ja erinomaisen ihmisen kirkas esikuvansa.

Ikuinen muisto Leninin-Stalinin asian puolesta uskolliselle taistelijalle, kansalaissodan historiallisten taisteluiden sankarille, sosialistisen industrian väsymättömälle rakentajalle — Grigorij Konstantinovitsh Ordzhonikidzelle, unohtumattomalle, rakkaalle Sergolle!

Voroshilov, Gamarnik, Tuhatshevskij, Budjonnyi, Jegorov, Blücher, Jakir, Uborevitsh, Belov, Shaposhnikov, Viktorov, Orlov, Alksnis, Osepjan, Bulin, Levantovskij, Smirnov, Dubovoi, Aronshtam, Kashirin, Amelin, Fedjko, Veklitshev, Schadenko, Kork, Hahanjan, Dybenko, Mezis, Velikanov, Jastrebov, Garkavyi, Zinovjev, Grjaznov, Shestakov, Gailit, Prokofjev, Jartsev, Kozhanov, Grishin, Sivkov, Gugin, Halebskij, Levitshev, Mezheninov, Sedjakin, Eideman, Kozhevnikov, Ippo, Sidorov, Slavin, Todorskij, Uritskij, Feldman, Hrulev, Shifres, Jefimov, Bokis, Hripin, Litunovskij.

KUVASSA: toverit ORDZHONIKIDZE, STALIN, VOROSHILOV ja MOLOTOV Yleisvenäläisen ylimääräisen XVII sovettien edustajakokouksen puhemiehistössä. Foto Fashmanan (Sojuzfoto)

Sergon kirkas elämä tulee aina olemaan meille esikuvana

Mariupolin työläisten kirje toveri STALINILLE

Sydänjuuria myöten surullisen tiedon järkyttäminä, että on kuollut horjumaton, luja leniniläinen-stalinilainen bolsheviikki, raskaan teollisuuden rakastettu komandarm, unohtumaton Grigorij Konstantinovitsh Ordzhonikidze, me hänen nimelleen omistetun metallurgisen tehtaan ja "Azovstalin" rakennustyömaan työläiset, insinöörit ja toimitsijat ilmaisemme syvän surumme mitä raskaimman menetyksen johdosta, joka on kohdannut puoluettamme ja sosialistista Synnyinmaatamme.

Tänä surun hetkenä meidän ajatuksemme ja tunteemme ovat kääntyneet Teidän puoleenne, meidän suuri, meidän palavasti rakastettu johtajamme ja opettajamme, isämme ja ystävämme Iosef Vissarionovitsh, Teidän puoleenne, joka tunnette yhdessä koko suuren sovettikansan kanssa raskasta kipua Sergo Ordzhonikidzen menetyksen johdosta, hänen joka oli läheisin oppilaanne, ystävänne, asetoverinne taistelussa puolueen vannoutuneita vihollisia, kolmasti halveksittuja trotskilais-zinovjevilaisia, pettureita ja murhamiehiä, oikeistoluopureita ja muuta vastavallankumouksellista saastaa vastaan, taistelussa Marxin-Leninin suuren asian voiton puolesta.

Rajaton on meidän tuskamme. Rajaton on suru kommunismin rakentajain suuressa perheessä, josta on poistunut olemattomuuteen suuren stalinilaisen tahdon ihminen, puolueen ja hallituksen koettu johtaja, raskaan teollisuuden voittojen suuri organisaattori, tulinen taistelija, iloisen, onnellisen sosialistisen elämän puolesta.

Taivutamme alas päämme ja laskemme taistelulippumme rakastetun kansankomissaari Sergon arkun yllä. Hänen kirkas, valoisa työtätekevien asialle loppuun saakka annettu elämänsä tulee olemaan esikuvana meille — raskaan teollisuuden työntekijöille meidän taistelussamme sen asian voittoisan jatkamisen puolesta, minkä puolesta eli ja taisteli unohtumaton Sergo.

Horjumattoman stalinilaisen kuva, hänen rautainen tahtonsa ja leppymättömyytensä vihollisia kohtaan, hänen bolshevistinen tulensa työssä tulee innostamaan meitä uusiin voittoihin, saavuttamaan raskaan teollisuuden yhä korkeamman tason, metallurgian jättiläisen — Sergo Ordzhonikidzen nim. om. "Azovstalin" tehtaan rakennustöiden loppuun suorittamiseen.

Marxin-Leninin-Stalinin voittoisan lipun alla, joka on johtanut rakastetun Sergon koko elämää, me kuljemme eteenpäin uusiin voittoihin kommunistisen yhteiskunnan rakennustyössä.

Kirjeen on allekirjoittanut 12.740 Sergo Ordzhonikidzen nim. om. metallurgisen tehtaan ja "Azovstalin" rakennustyömaan työläistä, insinööriä, teknikkoa ja toimitsijaa.

Mariupol, helmikuun 19 p. v. 1937.

Surumiitinki Karhumäellä

KARHUMÄKI, 21 (Karel-TASS). Kello 4 päivällä, kun koko maa sanoi jäähyväiset toveri ORDZHONIKIDZELLE, oli Karhumäellä suuri surumiitinki. Yli 5.000 ihmistä kokoontui suorittamaan viimeistä velvollisuuttaan kalliille toveri SERGOLLE.

Hyväksymässään päätöslauselmassa Karhumäen työtätekevät ilmoittavat:

— Yhä tiivistämme rivejämme Leninin-Stalinin puolueen ympärille. Muisto sinusta, suurten johtajien uskollisesta asekumppanista, elää iäti sydämissämme ja kutsuu taisteluun sosialismin puolesta koko maailmassa. Jää hyvästi kallis toveri SERGO.

Keskuskulttuuritalolla

Helmik. 19 p. kello 15 kokoontui Keskuskulttuuritalolla yli 200 henkilöä kuulemaan tiedoitusta rautaisen Raskaan teollisuuden komandarmin GRIGORIJ KONSTANTINOVITSH ORDZHONIKIDZEN kuolemasta. Sinfoniaorkesterin soitettua suruhymnin tehtiin sekä suomen- että venäjänkielellä selostus Ordzhonikidzen elämästä ja taistelusta sosialismin maan voittojen puolesta.

Illalla kinoseanssin alussa piti toveri FILIMONOV kinoon saapuneille työtätekeville selostuksen toveri Sergo Ordzhonikidzesta. Työtätekevät kuuntelivat suurella huomiolla selostusta taistelupaikallaan kaatuneesta kansojen rakastamasta Ordzhonikidzesta.

Miitinkejä Puutosissa

PUUTOSI, 21 (Karel-TASS). Puutosin rajonin kolhooseissa, metsätyöpunkteilla, kouluissa ja virastoissa jatkuvat toveri ORDZHONIKIDZEN muistolle omistetut surumiitingit.

Kaikissa miitingeissä työtätekevät ilmaisevat syvän surunsa Leninin ja Stalinin uskollisen asekumppanin kuoleman johdosta.

Jem. Jaroslavskij

Sergo Ordzhonikidzen muistolle

Keväällä v. 1916 saapui jokialuksella Ljenajokea pitkin Jakutskiin joukko poliittisia karkoitettuja. Heidän joukossaan oli Sergo Ordzhonikidze, 29-vuotias bolsheviikki-revolutsioneeri. Hän oli jo ehtinyt istua tsaarin vankiloissa, olla karkoitettuna, karata sieltä, suorittaa tavattoman suuren luovan ja organisatoorisen työn bolsheviikkien Pragin konferenssin valmistamisessa ja koollekutsumisessa ja olla 3 vuotta pakkotöissä Slüsselburgin linnassa.

Sergon saapuminen oli meille, Jakutiaan karkoitetuille, suuri juhla. Suurin osa meistä, jotka olimme näinä vuosina pakkotöissä, tunsi hyvin vähän puolueen sisäisen elämän tapahtumia tältä kaudelta, jolloin puolueemme palautti ennalleen järjestöjään, palautti ennalleen puoluekeskuksia. Sergo Ordzhonikidze tutustutti meitä, Jakutiaan karkoitettuja, puolueen sisäisen elämän tapahtumiin. Hän toi mukanaan ei ainoastaan suuren revolutsioonisen kokemuksen, hän toi karkoituspaikalle ehtymättömän elämän, energian lähteen. Hän kokonaan kipinöi tätä energiaa, jonka pohjana oli varmuus asiamme lopullisesta voitosta, usko voittoomme.

Jakutian karkoituspaikalle, joka oli sangen kirjava poliittiselta kokoonpanoltaan, Sergo saapui kivenlujana bolsheviikkina, joka oli käynyt suuren koulun Leninin ja Stalinin johdolla. Pragin konferenssissa hänet jo valittiin Keskuskomitean jäseneksi. Ja meidän pieni Jakutian bolsheviikkiryhmämme, johon kuuluivat Grigorij Ivanovitsh Petrovskij, Andrei Agejev, Kirsanova ym. oli kaukaisessa Jakutian pohjolassa bolshevismin pienenä etuvartiostona. Tämän pienen ryhmän ympärillä kasvoi Jakutian nuorison uusi polvi, nuoria bolsheviikkeja, jotka myöhemmin kantoivat hartioillaan sekä kansalaissodan raskaudet että ensimäisten vuosien sosialistisen rakennustyön vaikeudet. Jakutiaan karkoitettujen koko elämässä Sergo näytteli suurta osaa. Hän kävi leppymätöntä taistelua mensheviikkejä, eserrejä ja anarkisteja vastaan. Ammattityössään hän nopeasti lähestyi Jakutian väestöä. Jakutit rakastivat tulista revolutsioneeriä, miellyttävää toveria, yksinkertaista, avomielistä, sydämellistä Sergoa.

Sergo Ordzhonikidzen jokainen tulo Jakutskiin (sillä hän työskenteli 90 virstan päässä Jakutskista Pokrovskin kylässä) tuotti meille suuren ilon. Jakutskin museon pihalla sijaitseva talo, jossa oli asuntomme, Sergon tulopäivinä muuttui heti meluisaksi, alkoi kiehua kuumista väittelyistä.

Vuoden 1917 helmikuun revolutsion aikana oli Sergo kaukana Jakutskista: välskärinä hän kierteli sairaiden luona kaukaisissa uluseissa. Sergolle — todelliselle leniniläiselle, joka oli antanut koko nuoren elämänsä vallankumoukselle, helmikuun revolutsio oli suuri juhla. Ja niinkauan, kun lumet ja Ljenan jäät sulivat, kunnes me saimme mahdollisuuden palata Venäjälle, Sergo koko luonteensa intomielisyydellä kävi työhön Jakutian revolutsioonisen uudistamisen alalla ja Jakutian kansan poliittisen kasvattamisen alalla, bolshevistisen järjestön Jakutiassa luomisen alalla.

Vuoden 1917 helmi-lokakuun välisellä kaudella Sergo yhdessä Leninin ja Stalinin kanssa valmisteli Lokakuun vallankumousta. Kansalaissodan vuosina me harvoin tapasimme Sergoa, joka johti taistelua valkokaartilaisuutta vastaan Etelä-Venäjällä, Taka-Kaukaasiassa, Valko-Venäjällä. Maan silmissä kasvoi suuri organisatoorinen voima, kehittyi Sergon mahtava olemus, Sergon, joka oli yksi suurimpia puolueen ja Sovettivaltion rakentajia, mitä oivallisin toveri, vastaanottavainen ja herkkä, erikoisen läheinen kaikille niille, jotka rehellisesti ja uskollisesti taistelivat Leninin-Stalinin lipun alla, ja leppymätön puolueen ja työväenluokan vihollisia kohtaan. Vuonna 1926 XV puoluekonferenssin jälkeen Sergo oli KKK-TTT:n johdossa. KKK-TTT:n edessä oli suunnattomia tehtäviä, joiden ratkaisemiseen Sergon oli valmentanut koko hänen aikaisempi toimintansa. Hänen periaatteellinen, kaikille tunnettu leppymättömyytensä, hänen suoruutensa — bolshevistisen rehellisyyden ilmaisu, Leninin ja Stalinin kasvattamat lujuus puolueen päätösten puolustamisessa ja tavaton vaatimattomuus — bolsheviikin tärkein ominaisuus, johdon konkreettisuus, nojautuminen eläviin ihmisiin, näiden ihmisten tunteminen, herkkyys heidän tarpeitaan kohtaan, huolenpito näistä ihmisistä — kaikki tämä vastasi mahdollisimman täydellisesti niitä tehtäviä, jotka KKK-TTT:n oli ratkaistava.

KKK-TTT:ssä Sergon koko työskentelyn kausi oli byrokraatteja, volokiitanharjoittajia, tuhlaajia ja valtion omaisuuden varastelijoita vastaan käydyn väsymättömän taistelun kautta. Se oli ankaran säästäväisyyspolitiikan puolesta, valtiokoneiston ratsionalisoinnin puolesta, koko valtiollisen työmme paremman järjestämisen ja hoitamisen puolesta käydyn taistelun kautta. Se oli taistelukautta kaikkia puoluevastaisia, anti-leniniläisiä ryhmiä vastaan — trotskilaisia pettureita vastaan, jotka olivat yhtyneet juudas-Trotskin ja lakkorikkureiden Zinovjevin ja Kamenevin johdolla, sekä oikeistolaisia luopioita — kulakiston agentteja vastan puolueemme sisällä. Niiden likvidaattorimaista, restauraattorista ja vastavallankumouksellista työtä vastaan Sergo suuntasi koko energiansa, koko kiihkeytensä, kaikki voimansa. Taistelu puolueen yhtenäisyyden puolesta, sen rivien puhtauden puolesta, sen uskollisuuden puolesta revolutsioonisen marxismin-leninismin lipulle oli erottamaton siitä suunnattomasta työstä kansantalouden parantamiseksi, jota Sergo suoritti KKK-TTT:n puheenjohtajana.

V. 1930 puolue antoi Sergo Ordzhonikidzen tehtäväksi mitä vaikeimman ja kunniakkaimman työn — Sovettiliiton koko raskaan teollisuuden johtamisen. Myöskin silloin NKP(b):n KK:n ja KKK:n yhdistetyn pleenumin päätöksellä hänet hyväksyttiin myös NKP(b):n KK:n Politbyron jäseneksi. Sosialistisen ekonomiikan suurenmoiset voitot liittyvät Sergon nimeen. Eipä suotta häntä kutsuttu sosialistisen industrian komandarmiksi. Hänen loistavalla johdollaan teollisuus täytti ensimmäisen viisivuotisen neljässä vuodessa ja on täyttämäisillään ennen määräaikaa toisen viisivuotisen plaanin. Rakkaudella kasvattaen työntekijäin kaadereita, herkästi kuunnellen heidän tarpeitaan, Sergo ehtymättömällä energiallaan innosti ihmisiä luovaan työhön, voittamaan suunnattomat vaikeudet, jotka tulivat vastaan kaikkein mahtavinta raskasta industriaamme rakennettaessa. Ei ole sattuma, että stahanovilainen liike syntyi raskaassa teollisuudessa, jonka tulinen johtaja Sergo Ordzhonikidze auttoi suuresti stahanovilaista liikettä kehittymään laajaksi, mahtavaksi liikkeeksi, joka käsittää miljoonia ihmisiä. Sosialistisen raskaan teollisuuden mitä suurimpien voittojen organisoimisesta hallitus v. 1934 ja 1935 palkitsi Sergo Ordzhonikidzen Leninin ja Työn Punaisen Lipun ordeneilla.

Jo siihen aikaan, kun Sergo Ordzhonikidze työskenteli KKK-TTT:ssa, me näimme, miten työtätekevien suureen rakkauteen Sergoaan kohtaan bolshevismin viholliset vastasivat raivokkaalla vihalla tätä erinomaista bolsheviikkia, puolueen rakastettua kohtaan. Trotskilais-zinovjevilainen bandi vihasi Sergoa ja organisoi murhayrityksen häntä vastaan hänen käydessään Siperiassa.

Sergoa ei ole kanssamme. Kanssamme ei ole tuota ihailtavaa toveria, tuota erinomaista puolueen organisaattoria, tuota raskaan teollisuutemme rakentajaa. Eikä ole sanoja, joilla voisi tuoda ilmi suuren surun ja murheen tämän korvaamattoman menetyksen johdosta. Luotamme poistui korvaamaton ihminen. Sellaisia ihmisiä kasvattavat vuosikymmenien taistelut. He ovat puolueemme ylpeys, proletariaatin ylpeys. Heidän tekonsa, heidän ajatuksensa, heidän kaunis kuvansa elää aina muistossa, ihmiskunnan tietoisuudessa.

Suurissa kärsimyksissä syntyy sosialistinen uusi yhteiskunta. Maapallon viidellä kuudesosalla proletariaatti kokee päällään imperialismin rautakoron. Miljoonat proletaarit nääntyvät fasistisen orjuuden pihdeissä. Sellaisten ihmisten esimerkistä, kuten Sergo Ordzhonikidze, koko maailman työtätekevät näkevät, miten tavattoman suuri merkitys on työväenluokan johtajien kasvattamisella, millaista osuutta nämä johtajat voivat näytellä revolutsion historiassa, jos he ovat aseistettuja revolutsioonisella teorialla siten kuin Sergo oli aseistettu, jos he ovat sidottuja suunnattomiin työtätekevien joukkoihin siten kuin Sergo oli sidottu, jos he ovat uskollisia puolueelleen siten kuin Sergo oli sille uskollinen loppuun saakka, viimeiseen hengenvetoon saakka. Jättäessämme hyvästi Sergo Ordzhonikidzelle — johtajallemme, ystävällemme ja toverillemme, sydämelliselle, läheiselle, suoralle ja vaatimattomalle — me emme milloinkaan unohda sitä, että meillä on tavattoman suuri velvollisuus — kasvattaa nuorissa ihmissukupolvissa sellaista karaistuneisuutta, sellaista puhtautta, sellaista uskollisuutta puolueelle, sellaista lannistamatonta energiaa, jollainen oli Sergo Ordzhonikidzella. Meille tämä menetys panee mitä suurimman velvollisuuden — työskennellä entistä paremmin, entistä energisemmin, tuoda koko puolue-, talous-, kulttuurityöhömme yhä enemmän järjestäytyneisyyttä, päättäväisyyttä ja huolellisuutta, kohottaa entistä korkeammalle bolshevistinen revolutsiooninen valppaus. Entistä kiinteämmin tiivistäen rivimme bolshevistisen puolueen ympärille, jonka asialle Sergo antoi koko kirkkaan elämänsä, suuren johtajamme, opettajamme ja ystävämme toveri Stalinin ympärille, me tulemme horjumatta jatkamaan kulkuamme entistä yhä kauniimpaan tulevaisuuteen — kommunismiin.

KUVASSA: toverit ORDZHONIKIDZE ja VOROSHILOV yleisliittolaisen Työläis-Talonpoikaisen Punaisen Armeijan komentajiston ja päällystön vaimojen neuvottelun puhemiehistössä. Foto Loskutova (Sojuzfoto)

G. K. ORDZHONIKIDZE

Rautatieläisten suuri ystävä

Raskasta on tuntea, että **Sergo Ordzhonikidzemme,** kommunismin puolesta lahjakas taistelija, erinomainen ihminen ja toveri ei enää elä.

Puolueemme yhtä parhaimmista johtajista, sosialistisen industrian suurten voittojen loistavaa organisaattoria ei enää ole.

On kuollut vanha bolsheviikki, puolueemme ja Sovettiliiton kaikkien työtätekevien rakastettu, **Leninin** ja **Stalinin** lähin asekumppani, leppymätön taistelija proletaarisen diktatuurin kaikkia vihollisia vastaan.

Toveri **Sergon** koko kuohuva elämä oli omistettu yhdelle päämäärälle — taistelulle kommunismin puolesta, ihmiskunnan onnen puolesta.

Liityttyään varhaisvuosina, työväenliikkeen aamun koittaessa bolshevistisen puolueen riveihin, toveri **Sergo** koko 36-vuotisen revolutsioonisen toimintansa aikana oli puolueemme uskollinen, etumainen taistelija, suuren bolshevistisen puolueemme uskollinen poika ja organisaattori.

Suuren sydämen ja suuren miehekkyyden ihminen, **Sergo Ordzhonikidze,** kaikella valtavalla voimallaan ja intomielisyydellään taisteli kapitalistista sortoa vastaan, työtätekevien vapauden ja onnen puolesta; rajattomasti hän rakasti kansaa ja paloi pyhää vihaa sen vihollisia kohtaan. Uskollinen ja horjumaton bolsheviikki, kristallin rehellinen, tulinen ja itseuhrautuva revolutsioneeri — hän koko sankarillisen elämänsä ajan leppymättömästi taisteli pettureita ja kavaltajia vastaan, puolueen kaikkia vihollisia vastaan, synnyinmaamme vihollisia vastaan.

Toveri **Sergon** lumoava esikuva, hänen erinomainen revolutsiooninen elämäntiensä, hänen intomielisyytensä taistelussa leniniläisen opin puolesta, **Leninin-Stalinin** puolueen puhtauden puolesta, kommunismin voiton puolesta — tulee olemaan esimerkkinä maamme miljoonille työtätekeville. Monet sukupolvet tulevat **Sergon** elämän esimerkistä oppimaan elämään, työskentelemään, taistelemaan ja voittamaan.

Puolue asetti tov. **Sergo Ordzhonikidzen** tärkeimmälle talouspaikalle maassa — Raskaan teollisuuden kansankomissaariksi — ja hänen johdollaan sosialistinen industria on saavuttanut loistavia voittoja. Hän kasvatti ja koulutti teollisuudessa erinomaisia taloustyöntekijäin ja stahanovilaistyöläisten kaadereita.

Rautatietransportin työntekijät yhdessä maan kaikkien työtätekevien kanssa surevat **Sergo Ordzhonikidzen** — raskaan teollisuuden väsymättömän organisaattorin ja komandarmin — kuolemaa.

Sergo oli rautatietransportin suuri ystävä. Miten paljon energiaa ja voimaa hän antoikaan transportin teknilliseen aseistamiseen! Hänelle ovat rautatieläiset ja maamme kaikki työtätekevät kiitollisia voimakkaiden "FD"-vetureiden, kondensaattoritenderillä varustetun "SO"-sarjan veturin ja muiden voimakkaiden veturien rakentamisen järjestämisestä. Hän aseisti transportin vaunustolla. Johtaen tuhansien tuotantolaitosten työtä, hän aina löysi aikaa, syventyäkseen jokaiseen kysymykseen, joka koski transportin tilausten täyttämistä. Rautatietransporttiin **Sergo Ordzhonikidze** aina suhtautui erikoisella rakkaudella, ja tällä rakkaudella hänelle aina vastasivat sadat tuhannet rautatieläiset.

Vasta kolme päivää sitten tov. **Sergo** yhdessä meidän kanssamme käytti useita tunteja sen kysymyksen käsittelyyn, miten voidaan paremmin turvata rautatietransportti uusilla kondensaattori-tendereillä varustetuilla "SO"-vetureilla ja siten viedä rautatietransportin tekniikkaa yhä eteenpäin.

Mutta nyt **Sergoa** ei enää ole ... On lakannut sykkimästä tulinen sydän, joka työskenteli myrskyisästi ja palavasti, levittäen mahtavaa energiaansa suuren maamme kaikkiin kolkkiin. Puoluetta, kansaa on kohdannut raskas menetys. Mutta mahtava ja suuri sosialistinen synnyinmaa, jolle **Sergo Ordzhonikidze** antoi kaikki voimansa, koko elämänsä — elää, kasvaa ja lujittuu.

Sergo Ordzhonikidzea ei enää ole kanssamme, mutta hänen nimensä elää vuosisatoja, Leninin-Stalinin suuri asia, kommunismin asia, jonka puolesta hän antoi elämänsä, tulee ikuisesti elämään. Hyvästi kallis ystävä.

Sinun kirkas muistosi tulee innostamaan sosialismin rakentajia kommunismin uusiin suuriin voittoihin

L. M. Kaganovitsh, Dimin, Bilik, Postnikov, Levtshenko, Kishkin, Granovskij, Karpenko, Klementjev, Nedatshin. Gaister, Rossov, Baljan, Byhovskij, Pogrebinskij, Teumin, Mamendos, Spikovskij, Voropajev, Kostanjan, Kutshmin, Bakulin, Ozerskij, Bazulin, Kuritsin.

Raskaan teollisuuden komandarm

Tieto **Grigorij Konstantinovitsh Ordzhonikidzen** kuolemasta järkyttää sekä odottamattomuudella että korvaamattomuudella.

Muistan vuoden 1920. Kaukaasian rintama. Me työskentelemme yhdessä. Kiihkeä taistelu Rostovista, taistelu Kubanista. Denikinin armeijain lopullinen tuhoaminen. Alituiset matkat rintamalle. Muistan käynnin ensimmäisessä ratsuarmeijassa, riemukkaan kohtauksen sen sankarien ja johtajien toveri Voroshilovin ja toveri Budjonnyin kanssa.

Miten **Grigorij Konstantinovitsh** elikään taistelut ja voitot, miten huolehti hän ihmisistä, varustehuolusta, uusista lisäjoukoista! Tilanne oli raskas. Kevät. Vesi pilasi hät'hätää kunnostetut tiet. Yhteys alituisesti katkeili. Tarvittiin jättiläismäisiä ponnistuksia, jotta saatiin kuntoon selkäsiapuolen työskentely ankaran hyökkäyksen ja vihollisen murskaamisen olosuhteissa. Tov. **Ordzhonikidze** työskenteli yötä päivää ja tartutti intoaan kommunisteihin, päälliköihin ja puna-armeijalaisjoukkoihin.

Niinkuin nyt, muistan hyökkäyksen Bakuun, jolloin Petrovsk-portiin (nykyään Mahatsh-Kala) suoritettavan sotaliikkeen valmistelun aikana saapuivat tov. Kirov, tov. **Ordzhonikidze** ja tov. Levandovskij. **Grigorij Konstantinovitshin** energia ja rohkea äly turvasivat rohkean hyökkäyksen ja loistavan menestyksen.

Rauhan aikana minä Työläis-Talonpoikaisen Punaisen armeijan aseistusten päällikkönä jälleen kohtasin työssä **Grigorij Konstantinovitshin** — raskaan teollisuuden komandarmin.

Leninin ja **Stalinin** uskollinen oppilas ja asekumppani — toveri **Ordzhonikidze** rautaisella tahdollaan, laajalla ja selvällä järjellään, tekniikan jännitetyllä tutkimisella pikkuseikkoja myöten ja joukkojen elävällä johtamisella turvasi sen, että teollisuus on täyttämässä kaksi viisivuotista, loi mahtavan industriabaasiksen maan puolustukselle.

Punaisen armeijan uusi, kaikkein etumaisin tekniikka on yleisesti tunnettua. Miten paljon työtä ja energiaa tov. **Ordzhonikidze** kuluttikaan näiden mahtavien taisteluvälineiden luomiseksi!

Hyvästi, kallis **Grigorij Konstantinovitsh!**

Punainen armeija tulee palavalla rakkaudella ja sinun luomistyösi muistolla, samalla innolla ja samalla itseuhrautuvaisuudella, jota sinä itse paloit — puolustamaan kaikilta hyökkäyksiltä suuren isänmaamme rajoja, isänmaamme, jossa bolsheviikkien puolueen johdolla sosialismi on lopullisesti voittanut.

TUHATSHEVSKIJ.

Helmikuun 19 p. v. 1937. Sotshi.

Arkun ääressä...

Toinen surupäivä ... Sovettimaata kohdannut suru on mittaamaton ja sen kokevat kaikki työtätekevät. Tämän vuoksi Pylvässaliin unohtumattoman Sergon arkun ääreen helmikuun 20 päivänä suuntaavat kulkunsa moskovalaiset työtätekevät, vanhuksista koululaisiin asti.

Työläiset, toimitsijat, tieteen ja taiteen edustajat, aikuiset ja nuoriso hyvästelevät vainajaa.

Laskien lippunsa alas kulkevat tuotantolaitosten ja virastojen edustajistot. Pioneerit esittävät pioneeritervehdyksen suurelle bolshevikille. Kunniavartiosto seisoo hiljaa, aivankuin jähmettyneenä. Kulkee kansa, kunnioittaen pelottoman revolutsioneerin, leniniläisen-stalinilaisen muistoa. Ja jokainen ajatuksessaan luo silmäyksen hänen elämäntiehensä, hänen innokkaaseen toimintaansa, hänen elämäänsä, joka on ollut täynnä kiduttavia koettelemuksia ja vaaroja tsarismin vuosina, ja joka oli täynnä taistelua ja iloista luovaa työtä sosialismin kaudella. Jokainen rakkaudella ja surulla tarkastelee rakkaita piirteitä, yrittäen ne ainiaaksi painaa mieleensä.

Koko Sovettien maa hyvästelee tulista bolsheviikkia, sosialistisen industrian mainiota komandarmia. Arkun ääressä on seppeleitä aluepiireiltä, alueilta ja tasavalloilta, eri tuotantolaitoksilta: Verhne-Saldinskin tehtaan työläisiltä ja insinööri-teknillisiltä työntekijöiltä, NKP (b):n Omskin aluekomitealta ja Omskin toimeenpanevalta komitealta, Harkovin Ordzhonikidzen nim. om. traktoritehtaalta, NKP (b):n Harkovin aluekomitealta, Krimin ASSR:n TpKK:lta ja Sovnarkomilta, Budjonnyin nim. om. tehtaalta, Metropolitenin ja Sovettien palatsin rakentajilta, Raskaan teollisuuden kk:n insinööri-teknillisiltä työntekijöiltä, Frunzen nim. om. sotilasakatemialta, TTPA:n Kuibyshevin nim. om. sotilasinsinööriakatemialta, kemiallisen koneenrakennusteollisuuden työläisiltä, tehtaalta "Krasnyi Oktjabr", Ordzhonikidzen nim. om. koneenrakennustehtaalta, Molotovin nim. om. tehtaalta, Marxin-Engelsin-Leninin instituutilta, kansankomissariaateilta ja muilta virastoilta ja tuotantolaitoksilta.

Erikoista huomiota kiinnittää seppele, jossa on kirjoitus:

— **Uskolliselle taistelijalle kommunismin puolesta, rakkaalle toveri Grigorij Konstantinovitsh Ordzhonikidzelle Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen (bolshevikit) Keskuskomitealta.**

Suuren seppelemäärän ympäröimä jalusta on aivan kuin kirkkaiden kukkien peittämä kumpu. "Jupiterien" säteet valaisevat vainajan rakkaita, läheisiä piirteitä ja samoin kuin eilenkin arkun ääressä seisoo Grigorij Konstantinovitshin ystävä ja toveri **Zinaida Gavrilovna** ja vainajan tytär **Eteri.** Heidän rinnallaan seisovat tt. **Akulov, Stasova, Zhemtshuzhina, Kalygina, Poskrebyshev** ym.

Kunniavartiostossa seisovat stahanovilais-työläiset, Punaisen armeijan, aluepiirien, alueiden ja tasavaltojen edustajat, kansankomissariaattien työntekijät, tehtaiden tirehtöörit. Heidän joukossaan ovat tt. **Krestinskij, Lihatshev, Zavenjagin, Bulatov, Krupskaja, Krinitskij, Lavrentjev, Firin, Mirzojan, Hatskevitsh** ym.

Kello 12.30 kunniavartiostoon asettuvat tt. **Hruschev, Bulganin, Jaroslavskij, Eliava, Gamarnik, Stetskij, Lavrentjev** ja **Isajev.**

Työläisedustajistot asettavat arkun ääreen uusia seppeleitä. Erään tällaisen seppeleen punaisesta nauhasta voidaan lukea yksinkertainen, mutta syväsisältöinen, liikuttava kirjoitus: **"Tehtaamme puoluejärjestön jäsenelle, unohtumattomalle Sergo Ordzhonikidzelle".**

Tuossa tuodaan seppeleitä Gruzian KP(b):n Keskuskomitealta, Gruzian KP(b):n Tbilisin komitealta, NKP(b):n Taka-Kaukaasian aluepiirikomitealta, Gruzian Sovnarkomilta.

— **Pelottomalle bolshevikille, leniniläiselle, Azerbaidzhanin vapauttajalle, rakkaalle toveri Sergolle** — sanotaan Azerbaidzhanin kommunistisen puolueen Keskuskomitean seppeleessä. Rinnalla on seppeleitä Azerbaidzhanin Sovnarkomilta ja Bakun sovetilta.

Surullisia jäähyväissanoja lähettävät hänelle, rakkaalle, ennenaikaisesti poistuneelle Sergolle Taka-Kaukaasian kansat, joiden vapauttamisen puolesta hän taisteli maanalaisuuden ja kansalaissodan ankarina vuosina. Tulisen revolutsioneerin, raskaan teollisuuden viisaan komandarmin nimi tulee aina säilymään heidän sydämissään, samoin kuin myöskin koko monimiljoonaisen Sovettiliiton työtätekevien sydämissä.

Leninin ja Punaisen Lipun ordenien kuvilla koristettu Pylvässali vielä kerran palauttaa muistiin Sergo Ordzhonikidzen erikoisansiot, joiden johdosta puolue ja hallitus palkitsi hänet Sovettiliiton korkeimmilla palkinnoilla. Stahanovin, Djuganovin ja Petrovin seppele, jossa sanotaan "Ikuisesti rakastetulle, kalliille Sergolle", puhuu hänen erikoisesta osuudestaan stahanovilaisen liikkeen kehittämisessä, liikkeen, jota hän auttoi kohoamaan jaloilleen, lujittumaan ja muuttumaan mahtavaksi kansanvoimaksi. Raskaan teollisuuden kk:n insinööriteknillisten työntekijöiden vaimojen sovetin seppele palauttaa muistiin toukokuun 1936, jolloin Kremlissä tovereiden Stalinin ja Sergo Ordzhonikidzen välittömällä osanotolla pidettiin uuden mainion liikkeen aktivistinaisten neuvottelu.

Miljoonat työtätekevät surevat taistelukomandarmin kuolemaa. Työläisedustajistot, kantaen rakkaan kansankomissaarinsa kuvia, äänettöminä vannovat kehittävänsä väsymättä raskasta industriaa — sosialismin perusbaasista.

Päivällä vainajan arkun luo asetettiin seppeleet Kiinan tasavallan lähettiläältä tohtori **Tsjantinfulta** ja Mongolian kansantasavallan täysvaltaiselta edustajalta herra **Dendypilta.** Pylvässalissa kävivät diplomaattisen korpuksen edustajat: diplomaattisen korpuksen vanhin Afganistanin lähettiläs herra **Abdul Gussein Han Asis,** Turkin lähettiläs herra **Apaidyn,** Kiinan lähettiläs tohtori **Tsjantinfu,** Liettuan lähettiläs herra **Baltrusaitis,** Belgian lähettiläs herra **Le Telie,** Mongolian kansantasavallan edustaja herra **Dendyp,** Tuvan kansantasavallan edustaja herra **Havaktshap,** Espanjan lähetystön sihteeri herra **Dies.**

Kello 13.40 tov. Ordzhonikidzen arkkua lähestyvät tt. **Kosior, Petrovskij, Postyshev, Ljubtshenko, Zatonskij, Kudrjavtsev, Schlichter, Hatajevitsh, Veger** ym. Arkun ohi kulkevat Puolustusasiain kansankomissariaatin työntekijät, TTPA:n Stalinin nim. om. motorisoinnin ja mekanisoinnin akatemian oppilaat, lentäjät.

Tuodaan iso seppele, jossa on kirjoitus: **"Suurelle revolutsioneerille, Leninin-Stalinin uskolliselle asekumppanille, uskolliselle taistelijalle kommunismin asian puolesta, rakkaalle Sergolle Kommunistisen Internatsionaalen Toimeenpanevalta komitealta".** Saksan kommunistisen puolueen Keskuskomitean seppeleen nauhassa sanotaan: "Sergollemme viimeinen tervehdys — Rot Front!"

Tässä on myöskin seppeleitä Puolan, Amerikan Yhdysvaltojen ja Kiinan kommunistiselta puolueelta ja Kominternin Toimeenpanevan Komitean työntekijöiltä.

Saliin tulee Stalinin nim. om. autotehtaan edustajisto. Aivan äskettäin Sergo oli toveri Voroshilovin kanssa Stalinin nim. om. autotehtaalla, sydämellisesti keskusteli työläisten kanssa siitä, miten valmistaudutaan tuottamaan joukkomitassa "ZIS"-autoja. Monet edustajiston jäsenistä näkivät tov. Sergon tehtaalla, keskustelivat hänen kanssaan. Suurella hellyydellä he tarkastelevat hänen rakkaita piirteitään. Edustajisto tuo saliin suuren seppeleen. Siinä on jäähyväissanat: **"Pelottomalle bolshevikille, kyvykkäälle johtajalle ja sosialistisen industrian loistavien voittojen organisaattorille, rakkaalle toverille ja ystävälle Sergo Ordzhonikidzelle".**

Työläisedustajisto vaihtuu toiseen työläisedustajistoon. Punaisen pääkaupungin kaikista osista tulee Pylvässaliin tuhansia työläisiä ja työläisnaisia, sovetti-intelligenssin ja opiskelijoiden edustajistoja, tulevat "Podzemgaz"-tehtaan työläiset, kurortologian instituutin oppilaat, Botkinin nim. om. sairaalan työntekijät, Timirjazevin maatalousakatemian ja V. I. Leninin nim. om. yleisliittolaisen maataloustieteiden akatemian edustajistot, Sverdlovin nim. om. tehtaan työläiset, Moskovan I. V. Stalinin nim. om. instituutin oppilaat, SSSR:n Gorjkin nim. om. Moskovan taiteellisen akateemisen teatterin näyttelijät, sovettikirjailijat, pioneerit ym.

Arkun ohi kulkee loppumaton ihmisvirta. Tarkastellessaan heidän kasvojaan näkee, kuinka suuri on työtätekevien rakkaus bolshevistista puoluetta, kansan johtajia kohtaan. Arkun ohi kulkevat kaukaasialaiset kansallispuvuissaan, tadzhikit vihreissä viitoissaan. Kaikki he — venäläiset, ukrainalaiset, tataarit, valko-venäläiset ja muut — vannovat seuraavansa horjumatta Stalinin yhden uskollisimman asekumppanin, puolueen rakastaman Sergon tietä, pyhästi, niinkuin silmäterää, suojelemaan Sosialististen Sovettitasavaltojen Liittoa vihollisten hyökkäyksiltä.

Kunniavartiostoon asettuvat tt. **Popov, Veinberg, Pivovarov, Vareikis, Jakovlev.** Heidän tilalleen asettuvat raskaan teollisuuden työntekijät, tuotantolaitosten tirehtöörit: tt. **Birman, Manajenkov, Solovei, Gugel, Bardin** ym.

Nyt kunniavartiostoon asettuvat tunnetut stratosfeeripurjehtijat **Prokofjev, Zille, Prilutskij.**

Kello on 15.40. Sergon läheisten ystävien piiriin tulee tov. **L. M. Kaganovitsh.** Yhä uudelleen ja uudelleen vaihtuu kunniavartiosto. Pääpuolessa seisovat **Kabakov, Eideman, Eliava,** sovettikirjailijat **Fadejev, Vishnevskij, Kirshon, Tihonov, Serafimovitsh, Surkov, Pavlenko.**

Jokaisessa kunniavartiostossa on stahanovilais-työläisiä: "Jaava"-tehtaan työläisnainen **Zernova,** "Bolshevik"-tehtaan työläisnainen **Morozova,** toisen kellotehtaan mestari **Jefremov,** Kirovin nim. om. "Dynamo"-tehtaan höylääjä **Konovalov,** Stalinin nim. om. autotehtaan seppä **Makarkin,** "Serp i Molot"-tehtaan valuri **Romanov,** "Trjohgornaja manufaktuura"-tehtaan kutoja **Lisinova** ja muita Moskovan tehtaiden mainioita ihmisiä.

Kello on 17.30. Kunniavartiostoon asettuvat NLKNL:n Keskuskomitean työntekijät **Lukjanov, Bubekin, Hartshenko, Vershkov, Gertsovitsh, Leschiner, Vasiljeva, Lupkin, Andrejev.**

Pylvässalissa soivat surumarssien surulliset sävelet. Kunniavartiostossa ovat tt. **Kalinin, Andrejev, Mikojan, Jezhov, Antipov, Kosarev, Uborevitsh, Jakir, Shvernik, Bulganin,** Sovettiliiton sankarit **Tshkalov, Beljakov,** tunnettu lentäjä **Kokkinaki,** tt. **M. I. Uljanova, Kiselev, Zemljatshka, Lobov, Grinjko, Belov, Talj, Kaminskij,** tunnettu veturinkuljettaja **Makarov,** kansantaiteilijat **Moskvin, Blumental-Tamarina, Jablotshkina,** arkkitehdit **Alabjan, Vesnin, Schusev, Koli,** akateemikko **Gorbunov,** teollisuuden komentajien vaimot **Vesnik, Stepanova, Tupoleva, Bruskina, Surovtseva, Duk,** tunnetut kutojat **Jevdokija** ja **Maria Vinogradovat, Odintsova** ym.

Kello on 21.35. Saliin tulevat tt. **Stalin, Molotov, Kaganovitsh, Voroshilov.** He asettuvat kunniavartiostoon läheisen ystävänsä ja asekumppaninsa arkun ääreen.

Viiden minuutin kuluttua tt. **Stalin, Molotov, Kaganovitsh** ja **Voroshilov** lähestyvät Sergon omaisia ja ystäviä.

Yhä uudemman ja uudemman kerran toveri **Stalin** yhdessä asekumppaniensa kanssa katsoo toveri Ordzhonikidzen läheisiä ja rakkaita piirteitä.

Seppeleiden määrä jatkuvasti kasvaa. Seppeleitä on vielä tuotu SSSR:n tiedeakatemialta, Ukrainan KP(b):n KK:lta, Ukrainan Sovnarkomilta, NLKNL:n KK:lta. Seppeleet eivät enään mahdu Pylvässaliin, niitä asetetaan lämpiöön ja pieneen saliin. Kello 23 mennessä on tuotu 495 seppelettä.

Kello on 23. Kunniavartiostoon arkun ääreen asettuvat tt. **Lozovskij, Jakovlev, Stetskij, Talj, Stasova, Bubnov, Veinberg, Eliava, Kubjak, Unschlicht, Artjuhina, Kalygina, Rabitshev, Zhemtshuzhina,** akateemikot **Gorbunov, Keller,** raskaanteollisuuden kansankomissaarin sijaiset tt. **Gurevitsh, Bruskin, Osipov-Schmidt,** Sovettiliiton sankarit tt. **Tshkalov, Baidukov, Beljakov** ym.

Kello 0.15 pääsy Sergo Ordzhonikidzen ruumiin luo lopetetaan. Saliin jäävät hänen ystävänsä ja asekumppaninsa. Viimeiset hyvästijättöhetket ... **Zinaida Gavrilovna** viimeisen kerran katsoo ystävänsä ja toverinsa rakkaita piirteitä.

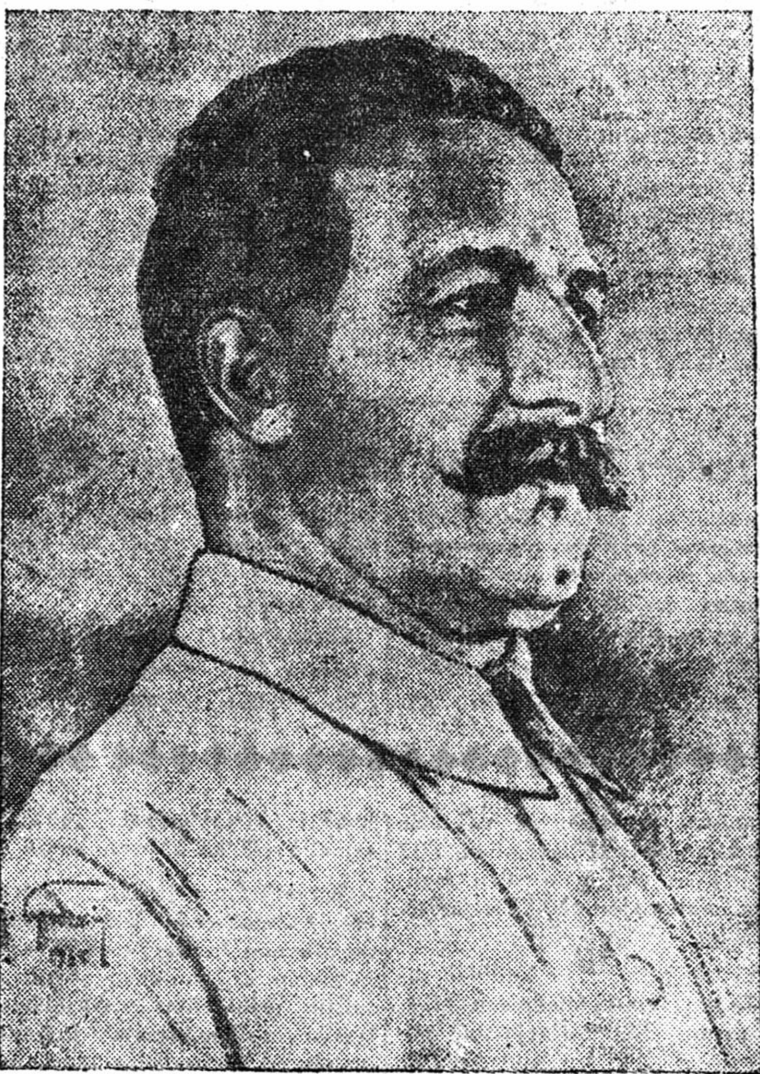
Kello on 0.25. Viimeiseen kunniavartiostoon asettuvat tt. **Stalin, Voroshilov, Molotov, Kaganovitsh, Kalinin, Andrejev, Mikojan, Kosior.** Arkun ääressä ovat myöskin tt. **Tshubarj, Eiche, Petrovskij, Antipov, Sulimov, Akulov, Hruschev, Jakovlev, Bubnov, Bulganin, Gamarnik, Budjonnyi, Shvernik, Agranov, Shkirjatov, Uborevitsh, Belov** ym.

Surullisesti soi surumarssi. Toveri Stalin ja hänen läheisimmät asekumppaninsa hyvästelevät rakasta Sergoa. Arkku pannaan kiinni. Kallisarvoista taakkaa alkavat kantaa tt. **Stalin, Molotov, Kaganovitsh, Voroshilov, Kalinin, Andrejev, Mikojan, Tshubarj, Petrovskij, Jakovlev, Akulov, Shkirjatov.** He kantavat toveri Ordzhonikidzen arkun Pylvässalista ulos. Kello 0.40 surusaattue tulee kadulle.

* * *

Kello 1.30 NKP(b):n Keskuskomitean ja hallituksen jäsenien, vainajan omaisten ja ystävien läsnäollessa suoritettiin Grigorij Konstantinovitsh Ordzhonikidzen ruumiin krematsio.

Eilisen päivän kuluessa Pylvässalissa kävi noin 300 tuhatta henkilöä. (TASS).

TULINEN BOLSHEVIIKKI

Suurella surulla ja kivulla saimme tiedon Sergo Ordzhonikidzen, bolsheviikkien puolueen yhden luojan ja rakentajan, puolueen ja Sovettiliiton kansojen lemmikin, suuren Stalinin läheisen ystävän ja asekumppanin kuolemasta.

Koko tulisen bolsheviikin elämänsä hän antoi viimeistä myöten työväenluokan asialle, Leninin-Stalinin suurten aatteiden elämässä toteuttamiselle, sosialismin maassamme voittamiselle.

Kansalaissodan tulessa, taistelussa kaikkia puolueen ja kansan vannoutuneita vihollisia vastaan, leniniläis-stalinilaisen puolueen rautaisen yhtenäisyyden puolesta oli meidän Sergomme aina leppymätön taistelija, kiihkeä bolsheviikki, kirkas esimerkki meille kaikille, koko puolueelle, kaikille synnyinmaamme työtätekeville.

Oikeutetusti koko työväenluokka ja koko maa nimitti häntä raskaan teollisuuden rautaiseksi komandarmiksi. Hänen välittömällä johdollaan on luotu meidän mahtava raskas teollisuutemme, joka on sosialismin rakentamisen ja Sovettiliiton puolustusmahdin perustus.

Poikkeuksellisen suuri on meidän Sergomme osuus Punaisen armeijan ja laivaston aseellisten voimien rakentamisessa ja ensiluokkaisella tekniikalla varustamisessa.

Ollen maan puolustuksen mitä vastuunalaisimmalla paikalla, Kaukaisen Idän rajoilla, me vielä kiinteämmin tiivistämme rivimme, vielä kiinteämmin tiivistymme puolueemme ja rakastetun johtajamme — suuren Stalinin ympärille. Levähtämättä, bolshevistisella energialla tulemme vahvistamaan puolustuksen asiaa, yhä korkeammalle kohotamme Punaisen armeijan ja laivaston taistelumahdin.

Tulisen bolsheviikki-revolutsioneerin, taipumattoman, väsymättömän taistelijan, herkän ystävän, rakastetun toveri Sergon kuva elää ja tulee ikuisesti elämään sydämessämme ja kutsumaan meitä uusiin voittoihin Leninin-Stalinin suuren asian puolesta.

Blücher, Viktorov, Haharjan, Fedjkov, Shangurskij, Mezhaninov, Grjaznov, Okunev, Gailit, Shestakov, Prokopjev, Skvortsov, Vainer, Kadatskij (Rudnev), Kirejev, Bogomjagkov, Kalmykov. Storozhenko, Litovskij, Ingaunis, Latsis.

Habarovsk, 19 helmik. v. 1937.

Ulkomaalaiset lehdet tov. Ordzhonikidzen ennenaikaisesta kuolemasta

Ranska

Paris, 20 helmik. (TASS) Useimmat sanomalehdet julkaisevat TASS'in telegrammeja toveri Ordzhonikidzen kuolemasta ja kymmenien tuhansien työtätekevien käymisestä Pylvässalissa. Sanomalehdet ovat myöskin julkaisseet Havasin tietotoimiston lähettämän nekrologin.

"Humanite" julkaisee ensimmäisellä sivulla toveri Ordzhonikidzen suuren kuvan, sekä myöskin Kominternin Toimeenpanevan Komitean julistuksen ja Ranskan kommunistisen puolueen KK:n julistuksen tov. Ordzhonikidzen kuoleman johdosta. Ranskan kommunistisen puolueen KK:n julistuksessa sanotaan:

"Ranskan kommunistisen puolueen Keskuskomitea surulla painaa päänsä suuren taistelijabolsheviikin Ordzhonikidzen arkun ääressä. Ordzhonikidzen joka ennenaikaisesti poistui Leninin-Stalinin suurelta puolueelta, Sovettiliiton kansoilta ja kansainväliseltä proletariaatilta, joka on noussut taantumusta ja fasismia vastaan leivän, rauhan ja vapauden puolesta".

"Bolshevistiselle puolueelle, Sovettiliiton kansoille, jotka ovat kärsineet näin raskaan iskun — sanotaan julistuksessa — Ranskan kommunistisen puolueen KK lausuu syvän valittelunsa ja solidaarisuutensa Ordzhonikidzen — taistelupaikalleen kuolleen suuren kansan sankarin haudan ääressä Ranskan kommunistit vannovat tekevänsä kaikki turvatakseen ihmiskunnan vapauttamisen suuren asian voiton, jonka hyväksi suuri vainajamme omisti koko elämänsä".

"Humanite" omistaa tov. Ordzhonikidzen muistolle kokonaisen sivun. Sanomalehdessä on julkaistu useiden kommunistisen puolueen Parisin piirikomiteoiden julistuksia. "Ranskan kommunistisen puolueen Parisin eteläisen piirin piirikomitea — sanotaan yhdessä näistä julistuksista — kehoittaa piirimme työtätekeviä seuraamaan tämän suuren bolsheviikin ja hänen puolueensa esimerkkiä, puolueen, joka on rakentanut SSSR:ssä sosialismin".

"Ranskan kommunistisen puolueen Parisin piirin piirikomitean byro — sanotaan toisessa julistuksessa — esittää järjestönsä 30-tuhantisen jäsenistönsä valittelun, painaen päänsä vanhan bolshevikin — Leninin ja Stalinin asekumppanin haudan ääressä".

Ruotsi

Kommunistinen sanomalehti "Ny Dag" alleviivaa, että tov. Ordzhonikidze oli karaistunut vanha bolsheviikki, Leninin ja Stalinin uskollinen taistelutoveri.

Punaisen Armeijan päivän edellä

Komkor V. HRIPIN

Isänmaamme ilmailun mahtavuuden puolesta

Punaisen ilmalaivaston rakennustyö on kirkkain esimerkki siitä, minkälaisia tyhjentymättömiä voimia proletaarinen vallankumous vapauttaa ja kehittää kansan miljoonaisissa joukoissa. Mahtavan ilmalaivaston luominen esimerkkiään vailla olevana lyhyenä aikana on tullut mahdolliseksi ainoastaan meidän sovettimaassamme, joka kulkee suurta päämääräänsä kohti Leninin-Stalinin valtatietä.

Verrattominta meidän laajassa ilmailurakennustyössämme on tietysti nykyaikaisia ilmailuaseita hallitsevien ihmisten monituhantisen kollektiivin kasvu. Jokapäiväisessä väsymättömässä työssä kohottavat ilmataistelijat ammattitaitoaan, yhdessä koko maan kanssa taistellen tekniikan parhaasta omaksumisesta.

Sovettiliiton kansoille on läheistä ja rakasta ilmataistelijain toiminta, taistelijain — näiden synnyinmaamme ylpeiden haukkojen, kuten niitä rakkaudella nimittää toveri **Stalin.** He, meidän haukkamme, ovat suorittaneet ihmeellisiä urotöitä pelastaessaan kuoleman hädässä olevia ihmisiä. He ovat suorittaneet joukon loistavia lentoja. Yksistään v. 1936 he ovat saavuttaneet 12 kansainvälistä rekordia. Niistä ensimmäisistä on puolue ja hallitus muodostanut Sovettiliiton Sankareiden mainehikkaan perheen. He ovat ympäröidyt mitä suurimmalla kansojen rakkaudella. Heidän luokseen kiihkeästi pyrkivät nuorisomme sydämet, jotka lisäävät synnyinmaamme antaumuksellisten ilmarajojemme puolustajain rivejä.

Astuen elämänsä 20:nnelle vuodelle, on Punainen ilmalaivasto yhdessä koko Työläis-talonpoikaisen Punaisen armeijan kanssa täynnä energiaa, päättäväisyyttä ja varmuutta voittoon. Se on voimakas aseistuksellaan, yhtenäisyydellään kommunistisen puolueen, suuren Sovettien maan kaikkien työtätekevien kanssa.

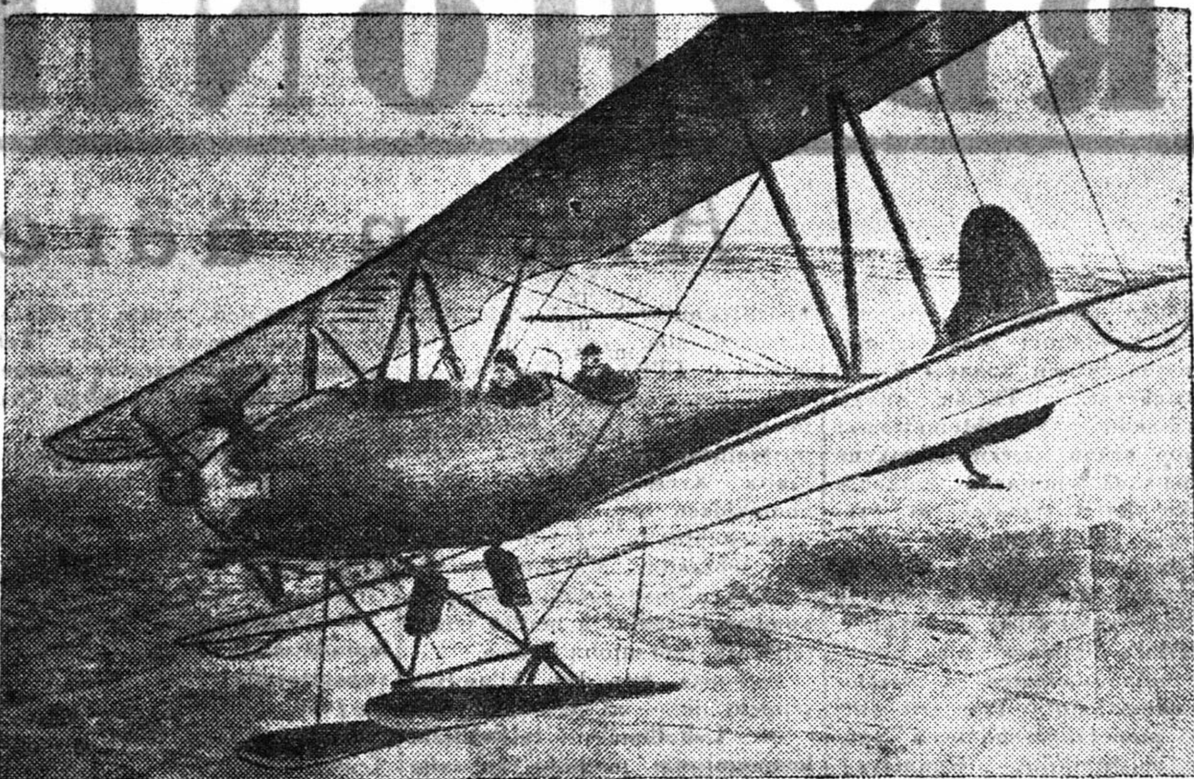
Astuen jännittyneen työn ja uusien voittojen uudelle vuodelle, meidän tulee muistaa niitä, jotka kansalaissodan vuosina antoivat elämänsä ihmiskunnan onnen puolesta, jotka taistelivat viimeisiin voimiin saakka omaamatta hallussaan sitä aseistusta, jonka kansamme on luonut nykyään sosialistisen rakennustyönsä vuosina bolsheviikkien puolueen, kansojen johtajan toveri **Stalinin** johdolla.

Kansalaissodan taistelijakaaderit ovat olleet sotilasmahtimme perusta, siirtäen nuorisolle taistelukokemuksensa ja kasvattaen leppymättömyyteen luokkataistelussa. Kahden sukupolven tiivis yhtenäisyys, heidän bolshevistinen ystävyytensä ja asiansa verraton tuntemus ovat takeena armeijamme uusille voitoille proletaarisen sotapäällikön toveri **Voroshilovin** komentamana.

Tulevissa taisteluissa annetaan ilmailulle suunnaton merkitys tärkeimpänä iskuvoimana. Iskun nopeus on ilmailuvoimien toiminnassa pääasia. Kuta nopeampi lento, sitä voimakkaampi on ilmailu, sitä uhkaavampia ilma-aseet. Sovettilentäjät ovat saavuttaneet monta uljasta voittoa, lyöden varmoina maailman rekordeja. Seuraavina voittoina tulee olla lennon nopeusrekordit kaikilla nykyaikaiselle koneelle mahdollisilla välimatkoilla.

Meidän tieteellis-teknillinen baasimme, konstruktoriemme ja tuotantomiestemme ponnistusten tulee turvata sellaisten koneiden rakentamisen, että sovetti-ilmailu lähiaikoina valtaa riidattoman ja ehdottomasti ensimmäisen paikan nopeuslennossa. Lähin askel: maailman rekordin lyöminen, saavuttaen vähintäin 750—800 kilometrin tuntinopeuden. Siinä minun palava toivomukseni.

Tällä me yhä nopeammin viemme eteenpäin ilma-aseistuksemme täydellistymistä ja takaamme täyden voiton vähällä verellä kaikista, jotka rohkenevat häiritä Sovettiliiton kansojen — koko työtätekevän ihmiskunnan mahtavan tukipylvään — rauhallista elämää.

Menzhinskin tehtaan työläisten aloitteen, valmentaa maallemme vähintäin 150.000 lentäjää ovat Karjalan työtätekevät ottaneet omakseen. Kaikissa tuotantolaitoksissa nuoriso osallistuu innokkaasti planeristi- ja parashutistipiireihin, valmistautuakseen lentäjiksi.
KUVASSA: Nuori lentäjäoppilas harjoituslennolla. Foto — J. Roskin.

Eversti G. PROKOFJEV

Saavutuksiamme emme anna kenellekään

Yhdeksäntoista vuotta suuren synnyinmaamme työtätekevien intressien vartiossa, puolustamassa sosialismia, seisoo Työläis-talonpoikainen Punainen armeija. Valtava ja mainehikas on se tie, jonka Punainen armeija on kulkenut yhdessä koko sovettien maan kanssa kahden stalinilaisen viisivuotissuunnitelman aikana.

Koko sovettimaan, leniniläis-stalinilaisen puolueen huolenpito, jokapäiväinen apu, jota Punaiselle armeijalle on henkilökohtaisesti antanut kansojen johtaja toveri **Stalin,** sotapäällikön, Sovettiliiton marsalkan toveri **Voroshilovin** kyvykäs johto ovat taanneet armeijallemme mitä suurimman mahtavuuden. Meidän Punainen armeijamme on esikuva rajattomasta rakkaudesta ja uskollisuudesta sosialistista isänmaata kohtaan, miehuuden, sankaruuden, uljuuden ja kurinalaisuuden esikuva. Siitä ovat vihollisemme tulleet moneen kertaan vakuutetuiksi. Maineen, kunnioituksen ja SSTL:n kaikkien työtätekevien rakkauden sädekehällä on meidän Punainen armeijamme ympäröity.

Viime vuosina ovat parhaat parhaista, etumaiset etumaisimmista taistelijoista, punalaivastolaisista ja komentajista ansainneet ansioistaan taistelu- ja poliittisessa kouluutuksessa korkeimman palkinnon — Liiton ordeneita. Punaisen armeijan sadat ordenistit, 28 Sovettiliiton sankaria raportteeraavat saavutuksistaan bolshevistiselle puolueelle, hallitukselle ja kansojen johtajalle, opettajalle ja ystävälle toveri **Stalinille** 19. vuosipäivänään. Ja huonosti käy sen, joka yrittää hyökätä SSTL:n ja sen riippumattomuuden kimppuun!

Mitä suurimman raivon ja vihan tunnetta herätti jokaisessa Punaisen armeijan taistelijassa ja komentajassa trotskilaisten halveksittu joukkio, ostettavat vakoojat, isänmaan petturit, gestapon palkkalaiset, jotka proletaarinen oikeus on oikeudenmukaisesti tuominnut. Yksikään taistelija ei tule unohtamaan heidän katalaa salaliittoaan, niiden kaupantekoa sosialistisesta synnyinmaasta. Yhä korkeammalle kohottaen vallankumouksellisen valppauden, joka päivä aseistautuen Leninin-Stalinin opeilla, joka tunti kohottaen taistelukouluutuksemme tasoa, me saavutamme ennennäkemättömiä korkeuksia maailman ensimmäisen sosialistisen valtion puolustuskuntoisuuden kohottamisessa.

Muistakoot viholliset: me tulemme heidät lyömään siellä, mistä he tulevat. Sitä meille joka päivä opettaa rakastettu kansankomissaarimme, suuren **Stalinin** asetoveri, Sovettiliiton marsalkka **K. E. Voroshilov.**

Kemiakilpailu Karjalan rajoneissa

Helmikuussa toimeenpannaan koko Sovettiliitossa Osoaviahimin Keskusneuvoston järjestämät neljännet yleisliittolaiset kemiakilpailut.

Ensimmäisen kerran ottavat Karjalan kaikki rajonit osaa Yleisliittolaisiin kemiakilpailuihin.

Kuten Osoaviahimin alueneuvostosta meille ilmoitetaan, kemiakilpailut ovat jo päättyneet Petroskoin, Kantalahden, Sorokan, Kemin, Tunkuan, ja Soutjärven rajoneissa ja Punaisen Armeijan päivään mennessä tällaiset kilpailut järjestetään Petrovskin ja Prääsän rajoneissa.

Parasta aikaa saapuu Osoaviahimin alueneuvostoon rajoneista tietoja kilpailujen tuloksista. Näinä päivinä kilpailulautakunta tarkastaa tulokset. Ennakolta voidaan sanoa, että aktiivisesti kilpailuun on osallistuttu Kantalahden ja Kemin rajoneissa. Kantalahdessa on osallistunut kahdeksan joukkuetta, joista viiteen on kuulunut naisia.

Eräät joukkueet ovat saaneet verrattain hyviä tuloksia. Paras joukkue Kemissä puki 8 sekuntissa kaasunaamarin myrkytetyllä vyöhykkeellä. Toveri Andrejevan naisryhmä puki kaasunaamarin 10 sekuntissa. Kolmen kilometrin matkan naiset kulkivat kaasunaamareihin puettuina 30 minuutissa.

Osanotto Yleisliittolaisiin kilpailuihin ei ainoastaan ole kohottanut osoaviahimiläisten aktiivisuutta, vaan on se vetänyt uusia jäseniä Osoaviahimiin.

(Karel-TASS).

Toveri Antikaisen sankariretken jälkiä

PAATENE, 20/II (Karel-TASS). Nuorisoliiton Seesjärven rajonikomitean alotteesta järjestetään hiihtoretki toveri Antikaisen joukkueen sankariretken jälkiä. 13 paatenelaista hiihtäjää harjoittelee innostuneena hiihtoretkeä varten. Retki tehdään Paadenelta Kiimasjärvelle, sieltä Parandovaan ja takaisin Paateneen. Tämä 600 kilometrin matka edellytetään hiihdettävän 10 marssipäivässä.

Kiimasjärviretki omistetaan Punaisen Armeijan XIX vuosipäivälle. Hiihto alkaa helmikuun 23 päivänä.

Kemin rajonin työtätekevät Punaisen Armeijan päiväksi

KEMI, 20/II (Karel-TASS). Kemissä ja rajonissa tehdään laajoja töitä Punaisen Armeijan XIX vuosipäivään valmistautumiseksi. Klubeissa, lukutuvissa, punanurkissa, ja kirjastoissa järjestetään selostuksia, keskusteluja ja taiteellisen kirjallisuuden lukutilaisuuksia, joissa valaistaan Punaisen armeijan elämää. Osoaviahimin rajonineuvosto on toimeenpannut kuukauden kestävän kemiakilpailun, jonka yhteenvedot suoritettiin helmikuun 14 päivänä.

Ensimmäiseksi tuli Shueretskin kolhoosi ''Putj Leninan'' joukkue. Tässä joukkueessa erikoisesti eroittautui joukkue kolhoosnikkanaisen toveri Andrejevan komennuksella.

Rajonin esikutsuntalaiset suorittavat kaikkien puolustusmerkkien normeja. TVHO:n ja Voroshilovilaisen ampujanmerkkien vaatimukset on suorittanut 69 prosenttia kutsuntalaisista.

Sahoilla, liikenteessä, kolhooseissa, metsätyöpunkteilla, kouluissa harjoitellaan taiteellisia esityksiä. Helmikuun 23 päivänä on kaikkialla juhlaistuntoja ja illanviettoja.

15 kemiapuolustus-instruktoria

Punaisen Armeijan päiväksi päättyvät Repolassa Kemiapuolustus-instruktorien kurssit. Kursseilla opiskelee 15 Osoaviahimin aktivistia, joista 5 rajonin kolhooseista.

Osoaviahimin alueneuvosto on komentanut työntekijänsä järjestämään ja johtamaan näitä kursseja (Karel-TASS).

Painiottelu Leningrad — Karjala

TULOS 10,5:4,5 LENINGRADIN HYVÄKSI

Helmikuun 17 ja 18 päivänä järjestettiin Petroskoin Keskuskulttuuritalolla ensimmäinen kolmivuotisen sopimuksen edellyttämä toveruuspainiottelu Leningradin ja Karjalan välillä. Kilpailut suoritettiin kahdella joukkueella, I ja II luokassa.

ENSIMMÄISENÄ KILPAILUPÄIVÄNÄ

ottelivat II joukkueen painijat. *Untuvasarjassa* kohtasivat toisensa Dunajev (L) ja Hendriksson (K). Ensimmäinen 5 minuuttia menee tunnustellen, mutta pian ottelu vilkastuu. Hendriksson joutuu parteriin. Parterissa onnistuu hän saamaan onnistuneen kaksoiskäsivarsiotteen ja seljättää Dunajevin. Aikaa kului 11 min. 55 sek.

Matolle astuvat *kärpässarjan* miehet Kuzmin (L) ja Kähkönen (K). Ensimmäisessä 10 min. erässä tunnustetaan Kuzminin aktiivisuus, mutta toisessa erässä osoittaa Kähkönen enemmän aktiivisuutta ja saa tasoitetuksi ottelun. Tulos ratkaisematon.

Höyhensarjassa kilpailivat Larsson (L) ja Mustonen (K). Ottelu oli vilkasta. Larsson tekee niskaheiton, mutta joutuukin itse parteriin. Ensimmäinen erä menee tasoihin. Toisessa erässä joutuu Mustonen arvan perusteella aluksi parteriin. Larsson saa 2 äänellä 1 vastaan aktiivisuusvoiton.

Kevyessä sarjassa ottelevat Trubsthanikov (L) ja Paulson (K). Ottelu on vauhdikasta, reipasta. Tehdään heittoja molemmin puolin. Ensimmäinen erä tuomitaan 2 äänellä 1 vastaan leningradilaisen hyväksi. Toisessa erässä kohoaa kilpailijain aktiivisuus. Odotetaan ratkaisematonta, mutta tuomarien enemmistö (2—1) antaa voiton Trubsthanikoville. Yleisö protesteeraa.

Ottelun tuloksen määrittelyssä tapahtui tuomarivirhe, joka korjattiin tuomarikollegion kokouksessa muuttamalla tulos ratkaisemattomaksi.

Kevyessä keskisarjassa edustaa Leningradia Konstantinov, Karjalaa Jormalainen. Koko ottelun ajan johtaa Konstantinov, saaden aktiivisuusvoiton.

Keskisarjassa Rybin (L) joutuu Kuuselan niskaheitosta siltaan. Silta murtuu ja Rybinin hartiat ovat matossa 5 min. 35 sek. kuluttua.

Raskaassa keskisarjassa kilpailevat Fomenko (L) ja Alho (K). Jo ensi minuuteilla joutuu Alho parteriin. Ensimmäinen erä päättyy Fomenkon hyväksi. Toisen erän ajan on Alho parterissa, mutta Fomenko ei tee kyllin aktiivista työtä vastustajansa seljättämiseksi, joten tuomarit 2 äänellä 1 vastaan määräävät ratkaisemattoman.

Tässä ottelussa tapahtui toinen törkeä tuomarivirhe. Joskaan Fomenko toiseesa erässä ei osoittanut aktiivisuutta, niin kuitenkin jo ensi erän perusteella olisi hänelle kuulunut työvoitto. Tuomarikollegio korjasi virheen, antaen työvoiton Fomenkolle.

Raskaassa sarjassa edusti Leningradia Jekimov, Karjalaa Kuitikka. Voiman miehet tekivät vuoroin toisistaan heittoja. Jekimov joutuu pari kertaa vaikeaan tilanteeseen, mutta Kuitikka ei suorita otettaan loppuun saakka, vaan purkaa otteensa ja kuudennella minuutilla sortuu itse harteilleen.

II joukkueen ottelut päättyivät tuloksella 5:3 Leningradin hyväksi.

TOISENA KILPAILUPÄIVÄNÄ

aloittivat ottelun I joukkueen *untuvasarjan* painijat Ljamin (L) ja Lindelöf (K). Kilpailijat saavat useita huomautuksia matolta poistumisistaan. Ensimmäisen 10 min. erän johti Ljamin. Hän tahtoi jatkaa ottelua pystystä, saaden aktiivisuusvoiton.

Kärpässarjassa kohtaavat toisensa SSSR:n untuvasarjan mestari Rakov (L) ja I luokan painija Anttila (K). Lujasti tarrautuvat kilpailijat kiinni toisiinsa. Hyvin treenatut lihakset paisuvat, värähtelevät. 3 min. 30 sek. kuluttua saa Anttila heitetyksi vastustajansa parteriin. On kulunut 9 min, ennen kun Rakov vapautuu parterista. Ensimmäinen erä päättyy Anttilan hyväksi. Hän tahtoo jatkaa parterissa, johon Rakov joutuu aluksi arvan perusteella. Ottelu päättyy Anttilan varmaan aktiivisuusvoittoon.

Höyhensarjassa edustaa Leningradia Portnov, Karjalaa Seppälä. Leningradilainen tekee muutamia heittoja maton ulkopuolelle, saaden tästä huomautuksia. Ottelu päättyy ratkaisemattomaan.

Kevyessä sarjassa ovat Tarasov (L) ja J. Kokko. 2 min. kuluttua joutuu Kokko parteriin. Tarasov hyökkää taitavasti. Kokko joutuu lujille entisen oppilaansa voimakkaista heitoista. 10 min. kuluu Tarasovin hyväksi. Hän tahtoo jatkaa pystystä. Jälleen joutuu Kokko parteriin, jossa kaikin keinoin yrittää välttää selkähäviöön joutumista. Tarasov saa ylivoimaisen työvoiton.

Kevyessä keskisarjassa kohtaavat toisensa vanhat kilpaveikot Nykyri (L) ja Kanerva (K). Neljän minuutin kuluttua tekee Nykyri heiton, mutta Kanervan silta pelastaa ''kastumisen''. Ottelu jatkuu pystyssä ja Nykyri saa pistevoiton.

Keskisarjassa ovat Surikov (L) ja S. Kokko. Ottelu on vauhdikas. Surikov saa aktiivisuusvoiton.

Raskaassa keskisarjassa seljätti leningradilainen mestaripainija Stepanov petroskoilaisen Harjun 5 min. 17 sek. kuluttua.

Raskaassa sarjassa Keskisen sairastumisen takia ei leningradilainen Ivanov saanut kilpailutoveria, joten sarjan tulosta ei huomioitu.

I joukkueen tulos 5,5:1,5 Leningradin hyväksi. Yhteistuloksen perusteella voitti Leningrad 10,5 pisteellä, Karjalan saadessa 4,5 pistettä. — Seuraava toveruusottelu järjestetään Leningradissa.

Painiottelun Leningrad—Karjala tulos antaa vakavan aiheen kiinnittää entistä suurempaa huomiota painiurheilun kehittämiseen Karjalassa. Uusien, nuorien kaaderien kasvattamiseen on ryhdyttävä tositeolla. Vanhojen painijoiden on siirrettävä kokemuksensa uusien voimien kasvattamiseen. Painikoulut on saatava toimintaan ja niihin vedetyksi nuoria voimia.

Myöskin palkintotuomarien kasvattamiseen on ryhdyttävä. Ensimmäisenä kilpailuiltana sattuneet tuomarien virheet ovat sen luontoisia, että niiden poistamiseen on kiinnitettävä vakava huomio. Meillä on mahdollisuus esim. Petroskoissa järjestää tuomarien valmennuskurssit. Meillä löytyy ohjaajavoimia. Kysymys on vain järjestämisestä.

Toisena kilpailuiltana vältyttiin virheellisistä tuomioista tuomarikollegiossa käydyn kritiikin perusteella ensimmäisen illan virheistä. Erittäin arvokasta ohjausta tuomarikollegion kokouksessa, tuomarien edesvastuullisesta tehtävästä, antoi kilpailujen ylituomari, SSSR:n Sovnarkomin yhteydessä olevan yleisliittolaisen Fyyskulttuuri- ja urheiluasiain komitean raskaan atletiikan sektsian puheenjohtaja tov. *Postuvalov.*

K.

Paperitehtaalaisten puolustusretki

KONTUPOHJA, 20 (Karel-TASS). Paperikombinaatin Osoaviahimin järjestön alotteesta järjestetään paperikombinaatilla suuri puolustusretki, johon tulee osallistumaan yli 500 henkeä. Retkeä johtaa Kiimasjärven sankariretken osanottaja, Punaisen Lipun ordenisti, toveri Simo *Susi.*

Helmikuun 23 päivänä toimeenpannaan koemarssi Kontupohjasta Sunuun. Paperikombinaatin Osoaviahimin alotteeseen ovat tarttuneet Pegmatiittitehtaan, mekanisoidun punktin ja muiden järjestöjen osoaviahimiläiset.

Punaisen armeijan vuosipäivän vietto Petroskoissa

Punaisen armeijan vuosipäivän merkeissä järjestetään Petroskoissa helmikuun 24 päivänä suuri hiihtäjien paraadi. Paraadia varten kokoontuvat hiihtäjät Nuortevan rantakadulle klo 11. Heti paraadin päätyttyä järjestetään Äänisen jäällä 6×5 km. viestinhiihto, ollen joukkueiden kokoonpano 4 miestä ja 2 naista.

Samanaikaisesti viestinhiihdon kanssa suoritetaan individuaaliset ratsastushiihtokilpailut. Klo 15 stadionin luistinradalla alkavat hokkeykilpailut.

H.

Vuoden 1937 helmikuun 24 päivänä kello 12 päivällä Karjalan ASSR:n TpKK:n ja KKN:n saliin kutsutaan koolle Karjalan ASSR:n TpKK:n X kokoonpanon BUDJETTIKOMISSIN NEUVOTTELU.

Työjärjestys:

1. Karjalan ASSR:n tasavaltalaisen budjettiprojektin ja paikallisten budjettien kontrollinumeroiden vuodelle 1937 käsittely.

Selostaja tov. A. F. MUTSENEK.

KARJALAN ASSR:n TpKK:n BUDJETTIKOMISSIN PUHEENJOHTAJA K. POLIN.

Vastaava toimittaja
K. VENTO.

Tärkeä kulttuuriliike

Kommunistisen Nuorisoliiton alotteesta Vieljärven rajonissa viime vuoden loppupuolella ryhdyttiin järjestämään rajonia käsittävää kirjallisuusfestivaalia, katselmusta, jonka tehtävänä oli tutustua kirjastojen työhön, herättää kirjastojen kesken kilpailu lukijain palveluksessa, innostaa rahvaan joukkoja kaunokirjallisuuden lukemiseen, vetää laajat kolhoosilaisjoukot Pushkin-päivien viettoon ja harrastamaan itsealotteista klubitoimintaa, vetää esiin rahvaan muistissa piileskelevät kansanrunouden aarteet.

Kuluvan kuun 13 p:nä rajonin keskuksessa pidettiin festivaalin päättäjäiset, joihin suuret määrät kolhoosilaisia osallistui rajonin jokaisen kyläsovetin alueelta runsaine ohjelmineen. Maantien yli tankoihin pingoitettu kangas kirjoituksin: "Tervehdys Karjalan kirjailijoille! Tervehdys Jalmari Virtaselle!" osoitti, että paitsi paikallisia, oli päättäjäisiin kutsuttu esiintyjiä ja selostajia myös Petroskoista.

Selostaen saavutuksia ja vastaisia tehtäviä tov. Hrisanfov esitti numeroita kirjaston käyttäjien suuresta lisääntymisestä festivaalin aikana, naisten innostumisesta lukemiseen, kirjallisuusharrastusten kasvusta metsätyömailla jne. Lukutaidottomuuden ja vähälukutaitoisuuden lopulliseen likvidoimiseen festivaali myös tuntuvasti vaikuttaa.

Ensimmäisenä iltana tervehtivät festivaaliin osallistujia Karjalan valistusasiain kansankomissariaatin edustaja **Sinitsina,** kirjailija **Norin** ja **Jalmari Virtanen.** Norin selosti Karjalan kirjallisuuselämän kehittymistä ja luki otteen kertoelmastaan "Raja". Kertomuksensa "Andrejevna" luki **I. Sergejev** ja useita runoja J. Virtanen. Yleisö nimesi runon toisensa jälkeen, vaatien Virtasta ne esittämään.

Toisena päivänä alettiin jo aamusta, mutta ohjelmaa oli niin runsaasti, että moni kyläsovetti sai tilaisuuden esiintyä vain muutamilla numeroilla. Tämä päivä alkoi J. Virtasen selostuksella Pushkinin elämästä ja työstä. Seurasi sitten Karjalan Nuorisoteatterin hyvin ansiokkaita esityksiä (Pushkinin Poltava, kuvaelma Boris Godunovista ym.) ja tämän jälkeen ryhtyivät eri kyläsovetit keskenään kilpailemaan parhaista esityksistä.

Ominaista näille kilpailuille oli se, että niissä valtava enemmistö oli jo ikäniekkoja kolhoosilaisia, noin 40 ja 70 ikävuoden väliltä. Nuorisoa esiintyjien joukossa oli vain nimeksi. Kinelahden kyläsovetin kolhoosilaiset esittivät kirjoittamattoman näytelmän "Karjalaiset häät" suurella hartaudella. Papin touhut ja hääjoukon uskonnolliset menot vanhoissa kolhoosilaiskatsojissa herättivät vilkasta naurua ja köyhän morsiamen tukala asema varakkaan sulhasen kosiessa sai esiin kyyneleitä vanhojen kolhoosittarien silmissä, sillä esitys herätti eloon katkeran menneisyyden.

Yli 60-vuotias kolhoosnikka **Vasiljev** Kolatselästä antoi hyvän näytteen karjalaisesta folklorista, harvinaisella vilkkaudella ja elävyydellä kertoen karjalankielisen sadun Pietari Ensimmäisestä. Keveästi tanssi hänen vanhempi veljensä 67-vuotias **Sidorov** hiukan nuoremman kolhoosittaren kanssa venäläisen tanssin. Pitkän runon muisti muuan nuorekas vanhus Savinovin kyläsovetin alueelta. Hän lauloi Seppo Ilmoillisesta. Saman kyläsovetin edustajana esiintyi myös kanteleensoittaja, jolle kantele tuntui olevan hyvin rakas toveri, sillä sitä hän sormieli kaiken aikaa ohjelmaa seuratessaan.

Muutamat nuoremmat kolhoosnikat olivat siinä määrin tutustuneet Lermontovin ja Pushkinin tuotteisiin, että tekivät niistä selostavan katsauksen. Vieljärven kyläsovetin ohjelmanumerot osoittivat, että täällä ei liike ollut tunkeutunut vanhemman väen keskuuteen: nuoriso esitti Tshehovin komedian "Karhu" sekä laulu- ja tanssinumeroita.

Ohjelmaa oli runsaasti. Kaikilla halukkailla ei esiintymiseen riittänyt aikaa ja tätä varsinkin vanhukset valittivat. Kun lähes 70-vuotias mummo sai pajattaa vain kaksi laulua, sanoi hän, että niin vähää varten ei olisi maksanut Tulemajärveltä Vieljärvelle tulla.

"Ei ole pitkä aika kulunut siitä, lausui loppupuheessaan tov. Podgornij, Nuorisojärjestön piirikomitean sihteeri, kun klubille järjestettyihin kulttuuritilaisuuksiin saapui vain pari-kolmekymmentä henkeä. Edes filmi Tshapajev ei saanut katsojia. Nyt on toisin. Jokaisen tilaisuuden aikana kymmenittäin, kuljeksii sisäänpyrkijöitä klubin ulkopuolella, sillä tila ei salli päästää sisälle kuin korkeintaan 250 henkeä. Lukutaidon suurempaan kehittämiseen, luokkavalppauteen, maan puolustukseen kehoitti puhuja kolhoosilaisia. Tilaisuus loppui internatsionaleen ja filmiin.

Kirjallisuusharrastus tuntui olevan suuri myös koulussa, jonne lapset pyysivät kirjailijoita saapumaan. Seitsemäs luokka kuunteli ihastuksella sekä suomen- että venäjänkielisiä esityksiä, lapset pyysivät J. Virtasta kertomaan lapsuudestaan. Suurin oli kuitenkin vaikutus pienellä karjalankielisellä runolla "Darja".

Tästä on tehtävä tarpeelliset johtopäätökset: rahvaan kielestä on ammennettava rikkaudet kirjakieleen, mutta, kuten Pushkin sanoo, se ei voi kaikessa laskeutua rahvaan puhekielen tasolle, vaan on sitä kehitettävä puhtaammaksi, kehitettävä rikkaaksi kirjakieleksi, joka on samalla elävää kansan kieltä.

Kirjallisuusfestivaali merkitsee huomattavaa kulttuuriliikettä rahvaan keskuudessa. Vieljärveläisten kokemus on siirrettävä toisiin rajoneihin. Ohjelmaesitysten valitsemisessa kuitenkin on oltava vaativampia kuin mitä olivat vieljärveläiset; on eroitettava todella arvokas sellaisesta, millä ei ole mitään kulttuurista, taiteellista tai esteettistä arvoa. Sellaisia esim. ovat huonot "plässijät", joiden tanssi ei osoita taitoa eivätkä tanssit omaa paikallisväriä, omaa koloriittiaan, eivät ole muodoltaan kansallisia. Hyvät tanssiesitykset, olivatpa tanssit karjalaisia tai venäläisiä, ovat tietenkin itsealotteisissa esityksissä paikallaan ja kun iloisen elämän, jonka me olemme puolueen ja Stalinin johdolla käytyjen taistelujen tuloksena saavuttaneet, vaikutuksesta tanssiin innostuvat vanhukset, kuten näissä festivaaleissa, sellaista on nautinto katsella. Se tuo mieleen Marxin lausunnon sosiaalisesta evolutsiosta, joka sosialistisia revolutsioita seuraa senjälkeen, kun ei enää ole luokkia ja luokka-antagonismia.

Me elämme iloista, onnellista elämää, mutta vain maailman kuudennella osalla. Nostakaamme kulttuuritasoamme, lisätkäämme taistelukuntoisuuttamme ja luokkavalppauttamme, jotta kukaan ei meiltä onnellista elämäämme voisi viedä.

Kutsuvieras.

TOIMITUKSEN TELEFOONIT: Vastaava toimittaja - 7-90. Vast. toimittajan sij. ja toimitussihteeri — 7-90. Osastojen johtajat — 7-23. ТЕЛЕФОНЫ РЕДАКЦИИ: ответств. редактор — 7-90. Зам. отв. редактора и отв. секретаря — 7-90. Зав. отделами — 7-23.
TOIMITUKSEN OSOITE: — АДРЕС РЕДАКЦИИ: АКССР — Петрозаводск, Пушкинская 7. ИЗДАТЕЛЬСТВО Карельского Обкома ВКП(б). адрес: АКССР Петрозаводск, Пушкинская 7, комн. № 304, тел. 517. — Типограф ия им. Анохина АКССР, гор. Петрозаводск, Пушкинская 7. Уполномоч. Главлита Карельской АССР № А-393 Заказ № 610 — Тираж 6.803 экз.